

N° 11.

Montquobery - (Tours-et-Sarroube) FRANCE

20 de Juliol del 1944.

a Monsieur Constantin
viveur
M. le librettiste
indisponible
d'excuse
volunté
l'avis
la fin

1139.

de dos meses que este de un
cara és l'hora que heig d'ex-
obre aquesta nova estada ad.
de la correspondència estrictament
n. les permis encara el lleure
n destinat a qui mateix. Fi-
après de molts dies que m'hi
se poguer començar. Les mai, a

No és que disposi ja d'unes hores per emi el
fit que s'ani comenci a escriure aquestes notes;
pero, tantmateix, me distreure en un xic de la
tasca que tinc per fer per autobiografiar-me
ràpidament els fets més importants de la vida
portada en aquesta ciutat i rebossar els centres
d'interès dels esdeveniments més sortits o carregats
durant aquest lapsus de temps.

Si aquest recull que s'ani començo i que
no podré acabar, l'haig més pogut fer a base
de resums breus, asseguro que hi hauria estat
molt més important i extens que ara. Mes

Montauban - (Tarn-et-Garonne) FRANCE.

Dimecres, dia 20 de juliol del 1941.

Fa ja més de dos mesos que estic de nou a Montauban i encara és l'hora que heig d'escrivre quelcom sobre aquesta nova estada aquí. Més ben dit: Levat de la correspondència estrictament indispensable no m'he permès encara el lleure d'escrivre quelcom destinat a qui mateix. Finalment aquí, després de molts dies que m'hi havia decidit sense poder començar-lo mai, a la fi ho faig.

No és que disposi ja d'unes hores per aquí el fet que aquí comenci a escrivre aquestes notes; però, tantmateix, puc distreure'm un xic de la tasca que tinc per fer per autobiografiar-me ràpidament els fets més importants de la vida portada en aquesta ciutat i rebossar els centres d'interès dels esdeveniments més sortits o arreguts durant aquest lapsus de temps.

Si aquest recull que aquí comencis i que no podré acabar, l'hegués pogut fer a base de resumir diaris, asseguro que hi hauria estat molt més important i extens, que ara. Mes

com que això no ha estat possible ni l'heure d'acabar
 treballar en escriure-lo més extractat i procurar po-
 nar-li un altre tot, el que jo considero més digne de
 retenció.

Queix, doncs, el filiu personal començant
 pel dia que vaig abandonar Servisu camí de Mon-
 taurou, o sigui exactament a partir del dia 19 de
 Maig d'aquest any.

En principi cal dir que la meua virgen-
 da ací era sol·licitada novament per en Pol Gayús,
 aquest magnífic amic al qual deu tant. Aquesta
 vegada, però, em feia venir en unes condicions dis-
 tints de les anteriors. Ell està comissionat pel Juge
 de Instrucció dels tribunals del Sarre-et-Moselle, com
 intèrpret de català i castellà. Amb aital motiu com
 li donia ja uns mesos uns expedients pertanyents a
 una colla d'espanyols que com els acusa d'associa-
 ció estrangera clandestina a França i propaganda
 subversiva de inspiració comunista.

Aquests pobres desgraciats són tots militants
 d'aquell partit que va fer tant subsebori a Espanya
 i que s'anomenava P.O.V.M. Se'ls hi va agafar una
 colla de paperassos, lletres i documents el qual
 constitueix el més important dels expedients. Com

que aquests documents estaven escrits quasi tots en català o castellà, el jutge els donà a un Pol per què els traduís al francès; però aquest no pogué arribar per falta de temps a traduir ràpidament tot aquell paperam, sol·licità la meua ajuda. Mes jo, essent estranger i enarmementat de la lliconeta de Péziers, vaig dir-li que em reclamés oficialment el jutge a fi i efecte de fer un trasllat sub tots els acts i cts. Així es feu i després de les gestions indispensables vaig sortir de Servion el dia 19 de Maig al matí vers Péziers i Arboua primer i Montauban com terme.

Com que anava molt ben documentat i sub tota regla, no vaig trobar cap impediment davant tot el viatge. Vaig experimentar la satisfacció de viatjar sub tota tranquil·litat sense tenir por als gendarmes ni a la policia.

A Arboua m'hi vaig parar a dinar per tal de veure en Vicens. Enfi, dinàrem junts a la casa on ell està, parlàrem unes bones hores i vers les sis de la tarda vaig tornar a agafar el tren.

A Toulouse vaig estar-m'hi mig d'una hora; mes no vaig sortir de l'estació perquè ignorava que el tren es parés tant. Finalment,

1143

a les 10 menys quant del vespre vaig arribar a Montauban.

En Pol, que estava absent, havia recomanat a un amic seu que vingrés a rebre'm a l'estació i que es preocupés per allotjar-me. L'eventual amic va venir, segons ell, a l'arribada de tots els trens menys del darrer en el qual, finalment, vaig arribar jo. Bantmatèix, vaig ropar i dormir bé aquella nit a casa de la senyora Joaquina Thare, o sigui la bona família que em rentava la roba l'hivern darrer.

Al dia següent vaig retrobar l'eventual amic Pol el qual es preocupà immediatament de la meua instal·lació que restà aïrat resolguda. Després va donar-me les instruccions necessàries per tal de fer les traduccions i acte seguit vaig posar-me a treballar amb febrilitat i sense perdre moment, car havia arribat amb un cert retard i el jutge necessitava amb urgència les dites traduccions.

Durant uns quinze dies no em vaig distèrbar de la meua tasca que l'indispensable per alimentar-me, dormir i escriure als meus familiars. Després vingué un canvi en la meua forma de treball i situació:

La germana d'en Pol va oferir-me si volia treballar per ella mig dia, ja sigui al matí o a la tarda, i que en canvi m'alimentaria, m'allotjaria i encara em donaria algun quartet, si bé no em fixava quant. El treball a fer era treballar a l'hort que tenen a la Torre o bé, si el temps ho impedia, al magatzem de cicles.

Malgrat que, si aquest oferiment era compatible amb les necessitats de traductor, m'interessava força pux que em solucionava molt bé la qüestió alimentària, jo no volia acceptar sense consultar-ho abans a en Pol, (aquell dia estava absent) car és a ell a qui em deu i ho deu tot. Però com que a la seva germana li interessava llavors que jo acceptés, feu que jo digués sí sense la prèvia consulta al seu germà.

Així feu com de traductor vaig passar a ésser cuinador als matins i altra volta traductor a les tardes.

En principi acordàrem que treballaria cinc hores a canvi de les contrapartides ja esmentades, o sigui manutenció, allotjament i algun diner. Tot anà molt bé durant uns dies. Després, com que havia acabat momentàniament la tasca de traductor,

i els treballs a l'horari i al camp (1/2 lectors) portaven pressa, no vaig vacil·lar en oferir-me per treballar tot el dia fins que rebés més documents per traduir.

És continuà molt bé. Però... un dia... la senyora de Kat acabà per dir-me que cinc cèntims, precisament el mateix dia que havia tornat a rebre traduccions per fer) no era prou pel cara que era la vida. En conseqüència treuava el seu propi tracte dient-me que no sols no esven prou cinc llores sinó que per la manteniment sola devia treballar vuit hores. No vol dir que restava clar que no em volia esperar a rebre ni cinc cèntims ni tampoc fins el dia que com a conseqüència de les noves condicions, quedaven anul·lades les anteriors.

Aquesta inconstància al seu propi tracte i condicions em deixà de moment força compromès, car si ella em obligava a fer vuit hores jo no podia acceptar per incompatibilitat amb la tasca de traductor. Davant d'això: tota vegada que semblava restar molt poca feina a fer pel jutge, i potser comptant en compte els dies que havia fet jornades completes, em tingué que tornar a fer cinc llores i que un cop acabat el meu treball de traductor, fer-

usàiem a parlar.

Al cap de quatre o cinc dies que tornava a fer com al començament i veient ja que com que no em quedava gran cosa per traduir, podia disposar de més temps, vaig dir-li que tenint en consideració les seves reclamacions li faria una hora més cada matí fins a la terminació total de la meua tasca de traducció.

Actualment, doncs, i des de fa uns quants dies - no ho sé exactament - faig de sis a sis hores i mitja al matí; de mitja hora a tres quarts cada vespre per regar les flors, sense comptar que de tant en tant hi ha algun altre extra, i mitja hora dia sí i dia no d'una classe de costellà que dono al Paul fill i a la Mimi. Per la tarda faig una mica de mitja diada, tradueixo i atenc les meves necessitats més preempcionis.

La meua situació a Montauban està legalitzada mentre sigui traductor del Jutge, com tinc un document d'ell que ho fa constar el qual està a més a més intervingut pel Comissariat Especial de Police i pel Comissariat Central. Ara bé: això de traductor s'està acabant i si bé potser podria restar ací encara un cert temps, no podria fer-ho em

comer, definitivament, perquè l'ementat document no m'ho permetria, perquè hauria de fer-me fer un "vécépissé" d'aquí, cosa no probable d'obtenir per tenir-me fora de l'Hérault i perquè malgrat que estic molt millor aquí que allà, em resistixo a perdre la residència de Servieux.

Remuntant sobre aquest punt, penso, doncs, restar aquí el màxim que pugui, és a dir, veure venir i en conseqüència obrar.

Actualment m'encija molt bé i estic ben allotjat. Malgrat les sis o set hores que em passo treballant a l'hort, durant el matí, no em sento cansat i físicament ho resistixo molt bé, molt més que normalment. En canvi, a Servieux, durant l'últim període que vaig estar-hi, i deput a les restriccions, hi vaig passar molta gana, arribant a perdre vuit quilos, xifra exagerada en mi per no tenir ni haver tingut mai, grasses ni abundància de carns. A més a més, el treball que feia a la vinya era molt més dur que el que feia aquí a l'hort, en si bé, a vegades, en hi ha algun de dur, la variació no fatiga tant i sense comptar que en feia d'altres que són ben senzills.

Després vaig arribar aquí, en Pol va ven.

ne que estava molt prim i em digué que em calia menjar tant com pogués. A tal efecte, amb el seu impagable interès, es va preocupar per cercar-me per tots els mitjans, una sobrealimentació; als quinze dies justos de la meua arribada havia guanyat 5 1/2 kg. Actualment torno a tenir el meu pes normal.

Ha un cert temps que practico amb una facilitat que em sorprèn a mi mateix, aquella màxima que diu: "El més gran plaer és vencer el plaer".

Vaig volguer practicar-la ja en els últims temps a Servian, sense empenyar-me'n massa, i vaig notar que ho feia amb molta facilitat. En principi no m'ho creia a mi mateix i vaig atribuir el fet de no sentir-me atret com abans per l'Elisabeth a dues causes: una potser que em causava ja el que ella pogués donar-me, i l'altra producte, a la millor, del meu ergotament físic en el treball i agredat per la insuficient alimentació.

En poques hores, sexuals vaig sentir durant el darrer mes d'estada allí que vaig arribar a creure en efecte, que, si no em sentia atret pels estímuls femenins, era degut al meu ergotament.

Mes aquella primitiva opinió sobre les conseqüències
 de l'augment de modificar la xei, en molques la nova
 alimentació superior en qualitat i quantitat, es
 pot dir que després de dos mesos i mig de la me-
 va arribada, encara no he tingut veritables ànsies
 sexuals.

Durant els primers dies ho atribuïa a que
 encara colia refer durant un cert temps i que després
 tornaria a sentir el desig. Però passaven dies i dies,
 i no havia refet físicament i el desig per la dona no
 reapareixia. Fielles per veure si amb l'excitació o
 la excitació conseguia treure una conclusió segura,
 vaig apel·lar a la masturbació primer i idèntic
 davant la dona mateix, i ves, se'extrec que la
 nova manca d'ànsies sexuals no ve precisa-
 ment d'ergotament físic puix que encara sento bé
 i fort i no em fatigo, sinó que pel contrari és
 una conseqüència moral. És a dir, practico amb
 una gran facilitat el magnífic principi: "El més
 gran plaer és viure el plaer."

Fetsis que és així i que jo ho constato
 amb joia, no deixo, no obstant, de sorprendre'm
 de la facilitat que experimento per seguir-lo. En
 molques tot em recordo ben bé d'aquells temps

no gaire llunyany on m'excitava sexualment novès amb la ment. Avui no sols mentalment no arribo a excitar-me amb facilitat, sinó que fins i tot em quedo tan fresc quan per atzar o no, tinc l'ocasió d'admirar els encants ocults d'una bona feminitat.

È autmateix, clar, si estableixo contacte amb el sexe contrari, reacciono normalment i el nusale apareix amb tota la seva intensitat, igual que abans; però si el contacte directe amb la femella no s'estableix o dit en altres termes, si em rituo a distància, resistixo molt bé i amb admirable facilitat.

Principalement amb una noia, de la qual n'hauré de parlar en el curs d'aquest resum, he tingut ocasió de comprovar el supra esmentat.

La dona continua atreient-me com a tal antagonista sexual que és; però, no totes; no com a vice, com a desig impur, per pura materialitat, etc. M'atrau el conjunt, la personalitat, el tipus, el caràcter, etc. i fins amb això, hi ha, per part meua, algunes vegades, una certa necessitat fisiològica que avui no definiré.

L'essencial de tot aquest cas és ^{que} em domini-

no amb gran facilitat les meves ànimes sexuals per evitar amb tota seguretat que pugui caure en l'excés del vici i de la disbauxa. Durant la dona em cercava les pessigolles, me les troba ràpidament així com jo mateix quan a consciència, em lleuço a la possessió. Però, després, un cop passat el moment, em dominava el desig amb tanta facilitat com ho faig amb el tabac, beure i d'altres viciis que pugui tenir.

Abans, abans de la guerra d'Espanya, liem podia dir de mi que no fumava, ni bevia altra cosa que aigua o sifonops. Més, en canvi, crec que era el que vulgarment diem un calent. Aveni fumo i bec del que se presenta i contenenen agradaent-me les dones; però, cop de les tres coses, -viciis capitals, -em dominava. He volgut beure i fumar per volquer conèixer aquests viciis i sensacions i al mateix temps per tenir el gran plaer de dominar-me als al meu sentull. Fins ara no havia pogut declarar-me vencedor sobre el tercer cos: les dones; my avien puic proclamar ja que també ~~ja~~ està vençut, restant per assolir de mi com els altres dos.

M'estic donant compte que si aquesta confessió que acabo de transcriure, la contés a un qual-

evol, rigorosament es creuria que possiblement que o està en camí d'evolucionar vers el camp dels efeminats. No, no hi ha res d'això; aquests elements no signifiquen res per mi. M'és curiós com una reversa més d'aquest món de nous, producte de la degeneració existent en alguns i de conseqüències ultra-naturals, produïda més enllà, abans de la vida, dins del ventre de la mare, en d'altres.

x   x   x

Fem un breu resum sobre les diversions i atractius trobats a Montauban des del meu retorn:

Durant quasi tot el primer mes es pot dir que no em vaig permetre altre lleure que llegir la premsa i dues o tres sortides amb en Pol que vèiem fer.

Poc després vaig conèixer una gallegueta força interessant, refugiada aquí com tants d'altres espanyols. Aquesta noia ha estat la que m'ha fet passar els millors moments. A part d'ella, he conegut una doctora rumana, una comtessa que no ho sembla i amb les tres veïnes del pis de dalt verta, resumint les meves relacions femenines. Amb la doctora m'hi hegués llançat un xic a fons si no hegués estat per en Pol que hi està entreuenig. En quant a la comtessa i les veïnes, no hi ha altra relació

que la d'amic i introduïda també per en Pol.
 Hem fet alguna guesqueta o vetllada agradable i res
 més.

La gallequeta en qüestió s'anomena Maria
 Ereira Alvajar. Farà 20 anys el dia 14^{del} proper agost, és
 petita, plena, dinàmica i agradable. Té una
 cara bufona, bonica, sense ésser bella realment; uns
 ulls expressius i graciosos, nos petit i ben fet, boca una
 sa gran, però amb llavis sensuats i carinosos; cabells
 fons bonics de color castany fosc. En resum, física-
 ment, per la seva talla, no està malament, formant
 un conjunt bastant agradable.

A part dels atractius físics té una sèrie d'altres
 tres ~~característiques~~ que la fan més bonica i interessant de men-
 quet i que potser els prefereixo als nous inventats
 físics. Aquests altres atractius són de caràcter espe-
 ritual: gust artístic i literari, conceptes, cultura, for-
 mació, etc.

Potser per ésser filla d'un poeta gallec, del
 qual no en puc dir exactament la mètrica, ha heren-
 dat també de gust als versos i a la literatura. I
 més a més és francament intel·ligent, la qual cosa
 fa que les plàtiques amb ella es facin interessants
 està o ha estat - confusat per ella mateixa -

manorada d'en Pol. Jo la vaig conèixer per casualitat un dia, durant un moment, i m'interessà; a ella també li passà el mateix en quant a mi el qual va permetre que a la primera ocasió comencéssim a ésser amics. I l'ocasió no es feu esperar gaires dies. El primer, passejàrem una estona i prenguérem un refresc, restant el mateix temps enters per trobar-nos el proper diumenge. Després d'aquesta segona sortida en vinguérem d'altres i a la quarta o cinquena, sense dentjar-los gaire i quasi sense cercar-los, vaig besar-la als llavis.

Fins aquest moment dia havia tingut amb ella unes hores de molt bon record espiritual, de camaraderia i d'amistat. A partir d'aquest moment s'hi barrejà la matèria, el sexe, i des de llavors, unes vegades, els mots s'havien retirat per deixar pas als besos, a les carícies, a les abraçades i quasi, quasi al coïte complet.

Hem fet passejades interessantíssimes per les voreres del riu Ebru, tan bell i gran com tranquil; hem fet d'altres a través dels carrers dels voltants de la ciutat, per la ciutat mateixa, al cinema i àdhuc l'he portada varies vegades ací a casa meua amb música, begudes, tabac, tranquil·litat, i un bon

llit ture, li hem passat hores inverbosables.

La nostra amistat està ben definida i acceptada per ambdós: Pany, grups amics d'una manera permanent. I'entremig d'això, com que som a la fi, home i dona, li ha la verta.

ella en fa dit per escrit i de persona que m'estima molt, molt, malgrat que ha estat enamorada varies vegades, enc que l'està encara i tenir oficialment promès el qual està a Elvira. Malgrat tot això, m'ha dit també que em preferiria en quant a enllir per casament, a tots els altres, si jo li dongués pece. Però no m'hi do. no m'hi enc que m'hi donaré meca; l'estimo i l'estimaré com amiga. No preveg res més.

7 passem ara a parlar de la guerra:
 Els fets més importants ocorreguts durant aquest lapsus de temps són els següents: Batalla de Creta; ocupació de Síria i Líban pels anglesos; començament de la guerra entre Alemanya i la U.R.S.S., i, incident de fronters, petita guerra i armistici entre el Perú i l'Equador.

El menys significatiu d'aquests quatre fets és el de Perú - Equador el qual no val la pena

de fer-ne un arxíu documentat. En canvi el de l'ocupació de Síria-Líbia per les forces imperials angleses i gaulistes, és ja ben xic més important, car durant uns quaranta dies feu que anglesos i francesos guerrejessin contra els francesos que representen l'Estat d'aquest nom. A la fi l'imperi es liquidat a favor d'Anglaterra i els gaulistes o francesos lliures com ells es diuen, passant els esmentats territoris que França tenia sota mandat de l'antiga S. de N., a dependre del control anglès.

Un capítol interessantíssim és la batalla i conquesta de Ceuta pels alemanys. En l'assalt a aquesta illa - defensada pels que creien en la invulnerabilitat de les illes - ha estat un altre gran triomf dels germànics, potser fins ara, l'operació militar tentada més merquífica tenint en compte que els anglesos cediren a l'últim moment quan sota tots els aspectes, els alemanys en vençeren.

Per arribar a aquesta conquesta tan difícil davant d'una esquadra tan potent, els alemanys no oblidaren detall i apel·laren a tota mena de procediments, òdium a algunes de nosse o des-

conegut fins aquell moment. En principi practicaven el mateix sistema i tàctica emprat a Holanda l'any darrer: Bombardeig sistemàtic dels tres aeròdroms de l'illa i assalt per tropes paracaigudistes després, amb unes unitats tan formidablement preparades sobretot en la familiarització topogràfica del terreny i llocs importants a ocupar, que hi fracassaren en l'assalt per sorpresa tan segurament degut a que els anglesos no es deixaren fer el "impris" de Holanda.

En vista d'això els alemanys augmentaren ràpidament els contingents de paracaigudistes i d'altres tropes especialitzades, desembarcant-les, sacrificant els avions de transport, en les platges i camp. A més a més aquest avions portaven remolcs carregats també de tropes, una mena de planejadors de transport, emprats per primera vegada en la guerra. Ultra els avions de transport que aterraven i quedaven inutilitzats, hi havien avions de combat que com cap allèrgit del planejador-remolc, es convertien en protectors del extraordinari desembarc.

El pla comportava una - una vegada ocuruda i eliminada l'aviació adversa per la

conquesta dels aeròdroms, - destruir amb el domini absolut de l'aire, el domini del mar que encara tenia l'esquadra anglesa. I així començà una batalla terrible d'avió contra vaixells, acabant per guanyar els avions fins a tal punt que l'esquadra anglesa no va poder impedir, que, per accelerar la conquesta, els alemanys, amb tota classe de petites embarcacions, transportessin a Creta l'exèrcit de terra necessari per acabar de conquerir l'illa.

A partir d'aquest moment l'illa estava virtualment ocupada pels alemanys; no fou més que una qüestió de dies.

Pero no és la gran batalla de Creta el fet guerrier capital; nió la brusca i brutal guerra de l'Est començada per Alemanya contra la U. R. S. S.

Bon sembla que fa semi 46 dies que aquesta gigantesca guerra, - la més gran de totes les guerres com reconeix tothom, - ha començat. Va ésser Alemanya que, al legant que la U. R. S. S. no havia complert els acords famosos d'agost del 1939, li declarà la guerra. Inmediatament, crec que abans de la confirmació oficial, l'exèrcit alemany obrí un front immens, amb que de 2400 Km., atacant per

tot arreu les tropes soviètiques. Poc després s'uniren als atacants els finlandesos, eslovacs, hongaresos i romans; avui en dia, oficialment, hi ha també un cos expedicionari italià i un altre espanyol.

La batalla dita de fronteres fou colossal, tot mant lloc a uns combats tan sanguinats i mortífers que tot hom diria, inclús els alemanys, per boca del seu gran general general, que és la més gran lluita de tots els temps.

No sé si per la sorpresa de l'atac tan violent com inesperat, si per la superioritat numèrica dels alemanys i aliats, per la seva superioritat tècnica o per manca d'una línia de defensa soviètica en els països que recentment havien estat incorporats a la U. R. S. S., el cas és que la batalla de les fronteres fou ràpidament i netament guanyada per Alemanya.

Malgrat que aquí no sabem tot el que passa allà, en aquell front infernal, opino que llevat d'alguns llocs on encara es combat ben a prop de la frontera d'ambdós adversaris, potser en alguns punts, a la frontera mateix, el front actual s'estableix a la línia Stalín o sigui la primitiva línia de defensa russa, construïda (encara

no estava acabada) abans dels acords i esdeveniments posteriors al 1929.

Allí, en aquesta línia s'estant lliurant les més terribles batalles de la història, la més carnisssada de totes les lluites, la més mortífera, la més despietada. Allí, en aquesta línia, els russos aguanten fort i combaten amb un coratge i una valentia que els mateixos grans caps de l'exèrcit alemany han reconegut que és l'únic més indubtable que han reconegut els germànics.

Entrar en detalls sobre el desenvolupament d'aquesta gegantina conflagració que ha posat cara a cara els dos més grans exèrcits del món, seria massa llarg i no disposo de temps. No obstant, per l'interessant i el nou que resulta, autoritzo a continuació algunes de les particularitats d'aquesta lluita o formes noves de combatre emprades exclusivament pels soviets, algunes de les quals demostren fins a quin punt els soldats i les unitats de l'exèrcit roig, són capaces d'irribar:

Primerament, cal remarcar que hem trobat entre els combatents soviètics de tots les armes, do-

nes portant l'uniforme militar inclús algunes amb graduació. A la venguarda enemiga hi ha una mena de unitats que han aconseguit de partidaris, les quals muntant una campanya formidable de sabotatges i assalts que preocupa molt seriósament el comandament germànic. Ataquen els asentaments enemigs de nit, prestant primer els sentinelles i després els que dormen, destrueixen vies de comunicació, caissons de munició, de municions, etc.; per tot arreu existeix l'enemic ocult que ataca en el moment oportú. Hem en troba meravellósament camuflats durant varis dies entre els arbres, en les muntanyes, en les ciutats, etc., i veïni les que fan àdhuc varis dies el nocturn entre els molts que hi ha als camps de batalla, per esperar el moment d'atacar l'enemic per sorpresa.

A més a més, l'exèrcit roig al retirar-se, no deixa res d'utilizable darrera seu fins a punt que molts soldats prepeixen morir abans que rendir-se. Començant per les destruccions de collites i acabant per envorinar els pans d'aigua, destrueixen pobles i ciutats o almenys tot allò que pugui ésser utilitzat per l'enemic, fins a arribar a

per perdre l'avió que no podem evacuar. En una paraula, que els alemanys es venen obligats a fer-ho transportar tot del seu país i encara veient-se obligats a reconstruir les vies de comunicació i lament de tenir en compte el perill freqüent de l'arròlt del courei per un grup de partidaris.

Per destruir les vies fèrries tenent una màquina especial que s'emporta darrera seu els rails i les traveses, deixant en conseqüència tot inutilitzable.

Una altra cosa magnífica és el camuflatge de l'artilleria amb simulacions tan variades i inofensives que els alemanys no poden localitzar-les. I en general tot hom reconeix que l'exèrcit roig està molt ben equipat en material de qualitat i quantitat, i que els seus soldats són molt bons, brans i ben instruits.

Sota la influència d'Alemanya a per simpàtia a ella o odi als bolxevics, hi ha alguns Estats que han autoritzat llurs súbdits a pagar suar a combatre l'exèrcit roig. Espanya ha fet més: hi ha enviat un cos de voluntaris? compost, eiguem, de 50.000 homes? A França hom assaja de fer el mateix.

Abans de finalitzar aquest llarg resum fet amb varies etapes, vol destacar un altre cas curiós de la guerra, aquesta vegada gràcies als anglesos: Han fet sobre d'Alemanya la guerra de targetes de racionament, o sigui que amb el propòsit d'arruinar les reserves de vestir, menjar, gasolina, etc. lliuraven grans quantitats de targetes de racionament tan ben imitades a la de curs actual a Alemanya que les autoritats germaniques, incapaces de poder distingir les bones de les falses, han anunciat que condemnarien a mort tot individu que es servís d'una tarja falsa.

Dissabte, dia 9 d'Agost del 1941.

Aquí és el meu 25^è aniversari; un quart de segle de la meua vida. Si aquest any que s'acaba d'escolar l'haigés pogut passar normalment dins de la meua vida i sentint, segurament l'haigés tingut acabat o sinó molt avançat aquell llibre que tenia intenció d'escriure i que volia titular-lo així: "El Meu vist als vint-i-cinc anys."

Clar que malgrat que la data important ja ha passat, per això no desistixo d'escriure'l

quan jugui, en la casa, l'extens quios, ja està fet i precisament obrint del meu quart de segle.

Aquest aniversari, com l'anterior, l'he passat, en quant a treball, quasi igual. L'any darrer treballant en un bosc, aquest any treballant de pagès. Tantmateix hi ha una lleugera superació de situació a favor de l'actual, en per haver pagat, a la tarda no he treballat al camp i he pagat suer a la ciutat a actuar l'aniversari de les traduccions.

Quan al migdia dinàvem a la terra, en Sol m'ha donat un paquetet arribat aquest matí per mi. Era de l'Elisabete; un regal pel meu aniversari; l'únic rebut per aital motiu.

El paquetet es componia d'una bonica coberta de seta i d'una magnífica fotografia d'ella en la apareix molt bella. Hi ha agraïtat tot molt. He rebut d'altres felicitacions també, entre les quals es destaca com interessant i afetuosa la de Mari-Eve Alvarez. Aquesta no m'ha regalat res perquè la seva situació no li permet, perquè ganes no li'n faltaven.

El dia l'he passat de la següent manera: Pel matí, treballar a l'hort. Bon dinar i després

a Montauban a traduir. Prou sopar el vespre i
finalment, amb la Mari-Ère, una encantadora
passada a les vores del riu Garonja fins a mit-
ja nit.

Les sarreres tres bones del dia, o sigui, les
passades amb la Mari-Ère, han estat les més im-
portants i delicioses de tota la diada. Un bell i llarg
moment de goig esperitual i físic, un dels dies
més felicitats dels passats amb ella, o millor dit
el millor de tots.

Dimenge, dia 10 d'agost.

La gallegueta s'haurà quedat gelosa i per-
sativa amb quasi s'haurà donat compte que no
l'ajudava a cercar, car ellloc d'amar-li, ho pre-
ferit estar amb la Minnie Roussel, Jeannette i en
Pol, a Montbartier, un llogaret situat a 18 km.
d'aquí i on hi ha un amic d'en Pol.

L'excursió ha estat interessant i agrea-
ble. Hem tingut l'ocasió de menjar pa quasi blanc
i tou.

A les 9'30 entràvem de nou a Montauban.
Aprètim el "Sans Souci": "Europe" i a sopar es-
plèndidament a cà la Minnie. A les dotze de

La nit en aixecarem de taula.

Dilluns, dia 11 d'agost.

Definitivament? avui hem arribat a un acord entre la senyora de Nat i jo en quant a la nova situació a casa seva. Ella i el seu marit cerquen parlar i m'han dit que si volia restar amb ells, em volia treballar tota la jornada. Jo, davant d'aquestes condicions i sense poder comptar amb cap diner per atendre a les meves necessitats més indispensables, no he acceptat de moment, exposant-los-hi que per poder restar havia de comptar almenys amb una petita quantitat en metl·lic. En fi, resumint breument hem arribat a l'acord següent:

Treballaré tota la jornada (crec que això vol dir vuit hores) i a més a més donaré la classe d'esperanyol. Em començaré alimentat, allotjat i rentada la roba; ultra això em donaran cent francs al mes i alguna que altra peça de roba usada que em faci falta.

El menjador és molt bo, l'allotjament també i les condicions de treball molt millors també que si anés a treballar a la vinya a Servian. L'únic que és poc són els "quartos"; però malgrat

que aniré molt just, prefereixo restar ací tant com pugui que retornar a Serviciu, on la taxa està molt més alçada, l'allotjament no és tan bo i les condicions de treball i sobretot de vida de relació i llibertat no tenen comparació a les d'ací. Per conseqüència, penso escriure a aquella estimada família i dir-los-li que mentre pugui aguantar-me ací amb les condicions actuals, ho faré.

Dimarts, dia 12 d'agost.

Com que durant tot el matí ha plogut intensament i no es pot treballar a l'hort, en havent dinat he vingut a la ciutat a ultimiar les darreres traduccions que em resten. Després he passejat una estona amb la Mari-Esca i heuut sopat he anat a casa la doctora a dormir-li la meua primera lliçó d'esperanto.

Aquesta doctora és una jove, em sembla, i em sembla també, una comunista; originària de l'Europa central, d'una regió que ha estat rumana, hongaresa, russa i actualment ocupada per alemanys.

Fa poc que la coneixo i se m'acosta el freqüent. La perquè morxa la setmana entrant

a retrobar el seu cuant a Marsella i d'allí, si poden, vers Cuba. No obstant, hem llegat un 4ic d'assistat i l'haquíssim augmentat ni haquí pagut dispo-
sar de més temps, car a ella li'n^{ta} sobra. Esautua-
teix, hem fet vèries (tres) partides d'escacs, hem
anat una vegada al cinema i n'hem ballat dues.

Si fos un colent com ho era abans, em sembla
molt que me la tiraria; (En Pol ho ha fet) però,
pocs desitjos sexuals i potser una bona dosi de timi-
dosa produïda d'aquesta mateixa i augmentada per
la presentació nova per mi d'aquesta mena de dones
centro-europees, he fet que fins ara no li hegi hagut
res.

Dimecres, dia 12 d'agost.

Pel matí he treballat a la torre com de costum,
mes com que l'horit està molt vell, he aprofitat la
tarda per venir a la ciutat i acabar el darrer expedient
de traduccions. A partir de demà, doncs, ja no li
haurà motiu per venir a la ciutat després de dinar,
a no ésser que plougui i hem vulgui que treballi al
magatzem.

De consegüent passo a ésser un campesol com
sospent, únic treball que em permetrà, no sí per

quasi temps, avien sobrevissint. Ben començ, en veig tan-
 bé abrutint intel·lectualment, car fins ara, des de que
 vete a Montauban, no m'ha estat possible poquer
 llegir un sol llibre, i fins aquests darrers dies, i
 encara robant el temps, no he pogut escriure a-
 quetes pàgines.

Dijous, dia 14 d'agost

Ara és l'aniversari de la Mari-Eure; m'ha
 to. Hequis volgut fer-li un petit regalot o trametre-li
 com a mínim un ram de flors; mes no he pogut
 fer-ho perquè no tinc disponibilitat.

Ara t'atenc a fer una possessada per la
 ciutat que tingui, com tants d'altres, l'element
 de la conversació sentimental i artistico-literària.
 És una miqueta que es fa estimar. L'obra és
 molt susceptible per no reaccionar tendrament
 amb una veia tan carinyosa. És per això, que,
 a part de la matèria que entre d'altres m'ha
 lloer-li, m'ha també una bona dosi d'estima
 vivencera la qual cosa fa els nostres col·loquis molt
 més interessants.

Aquest vespre hem retornat al nostre lloc
 habitual de la vora dreta del riu Eure - un bell

indret discret i poètic - i hem tingut una altra estona feliç quan ten enciradora com la del dia del meu aniversari.

Dimecres, dia 15 d'agost

I una altra festa encara. Avui hem celebrat esplèndidament Santa Maria, festa de la germana d'en Pol. Hi ha hagut un dinar tan excel·lit, abundant i selecte com el que feiem fa uns dies amb motiu de tenir invitats.

A les sis de la tarda arribarem a la ciutat. Jo me'n vaig anar a cercar la Mori. Ebre amb la qual hem fet una passejada. Volia també sortir amb mi després de sopar, però no ha pogut ésser perquè he anat amb tota la família al teatre Municipal. Després a referenciar a l'Europa i finalment a dormir.

Dissabte, dia 16 d'agost.

Jornada de treball com jo més o menys de costum.

Per vespre una bona vetllada passada en tres llocs diferents: Primer a cà la Mireia, als postres d'un bon sopar; després amb la Mori. Ebre hem anat a

venne en Pollentó i la família Serrat, i, finalment, ella i jo hem vingut oei al pis on hem passat una altra bona i deliciosa estada sentimental primer i material després.

Una vegada més he comprovat - ella també ho experimentarà - que després d'una estada de plaer esperitual ni hem passa bruscament al plaer material, hem troba després, quan la carn ja està satisfeta, que en el fons, no és tan pur i noble com el col·loqui sentimental. El corle en les posicions o satisfaccions més apropiades, són, després, d'un encant sentimental, una mena de desig després de la matèria que reclama els seus drets. Aquesta exigència i aquest desig de satisfacció un cop satisfet, torna a reaparèixer el domini de l'esperit i és llavors que hem estableix la diferència i la brutalitat òdura, del plaer carnal.

Diumenge, dia 17 d'agost.

Amb motiu d'una plauxa que per culpa meua he fet fer a en Pol, aquest vespre hem tingut una conversa molt interessant ell i jo sols i on ell m'ha posat de relleu algunes de les meues faltes i errors ell mateix i final i tot la seva desil·lusió en

quant a el que ell creia poguer fer de mi.

La falla més principal és que este gairebé sempre a la Tuna. Admeto i reconec la falta: este sovint, davant dels altres, abstract, inspirat ~~et~~ obsessiu per qualcun. Però no tinc ganes de cercar-ne les conseqüències a aquesta falla que qualquat tot en algunes particularitats, m'agrada tenir-la.

En Pol i jo, qualquat vintse junts no ens coneixem gaire; millor dit ell a mi no em coneix quasi; car retret com sóc i poc que parlem sols, ha fet que me desconecia força. Munt a aquesta ignorància en Vicenç darrerament li afegí uns detalls sobre el meu origen polític i munt encara amb això, més últimament, dues o tres noves coincidències sobre una suposada insinceritat per part meua, li havien fet pensar potser un xic amargament respecte al concepte que s'havia format primitivament de mi.

La convergència tingué la virtut d' esclarir com fan dos amics que s'entenen, tot quant li podia llevar de molèsties. No obstant, ell continua ignorant molt de mi - jo d'ell quasi res - i ens prometérem tornar-ne a parlar en Breu.

El que sento més que hagi pogut posar en dubte és la meua gratitud per ell i la meua ex-

1143

tenia inextinguible. Això mai ni ningú podrà fer-me'ho oblidar per el seu comportament, malgrat que em confessà tenia el propòsit d'aprofitar-me al servei del seu partit i pel bé de Catalunya, (heus ací segurament el motiu de la desil·lusió com causa qüestionària de la meua quasi repugnància a la política) Era cert sempre exquisit, franc, desinteressat, noble, ben intencionat i quasi paternal.

Em ganes de continuar aquesta conversa per dues coses: Per què em coneixi més a fons i per què es dongui ben bé compte que el meu afecte i la meua devoció per ell és immens i etern.

Dimecres, dia 20 d'agost.

Com a conseqüència de la conversa del propi passat dimecres amb en Pol, la Mari. Èire, que en principi havia sortit amb mi, va haver de retornar a casa sola. Això, junt amb l'afecte que sent per ell, i per mi, i barrejat amb el tractament un xic infantil que en Pol, li donà, feu que dimecres, la pobra, se'n anés vers casa seva ben trista, car té un temperament molt sensible. I com sigui que fins avui no he anat a veure-la i encara solament una estoneta, s'he trobada trista i separada.

Elle voldria que jo li dediqués totes les lloves
meves i així no pot ésser. No l'estimo tant per arribar
a aquest extrem.

La guerra a l'est continua violentíssima.
Especialment, malgrat l'altíssim propaganda de-
manya, no han pogut anunciar encara la caiguda
de cap de les tres ciutats més importants russes i
que des de fa tant temps s'eren en perill.
Aquestes tres ciutats són Moscú, Leningrad i
Kiev.

No obstant, potser cercant la compensació de
l'error sobre l'ocupació d'aquestes tres ciutats,
els alemanys i llurs aliats marquen ara per la
mar Negra, ignorant en aquest moment l'in-
tenció i l'emplaçament de l'operació.

Als soviets continuen resistint acorralada-
ment per tot. Potser com a conseqüència d'aquesta
vigorosa defensa obtindran un ajut dels E. E. U. U. i de
l'Anglaterra. A aquest efecte sembla que hi haurà
avist una conferència d'aquelles tres potències a
Odessa, la qual es celebrarà dins d'un polígon
completament soterrani que començà a construir-
se quan la guerra esclatà i l'era annunciat per
altre ésser el més confortable i segur refugi del

1175

meu contra beures i gasos, és magnífic i acabat
en un temps record. L'únic que no m'agrada
que l'haigim batejat amb el nom de Palau Stalin.
Es un excés l'efany que tenen els comunistes de fer
ídols i cabdells.

Dimecres, dia 22 d'agost.

Continuo treballant de jutges. Continuo
sense cursar-me físicament però sofrint moralment.
M'estic embutint a grans gambades. No em queda
temps per llegir un llibre ni quasi per escriure
el més indispensable. No se m'occorreix una idea
ni sic original ni per casualitat.

Indag: s'acabarà aquesta vida?

Dissabte, dia 23 d'agost.

En Paul, el nebot, està passant uns dies
a l'Ariège. Avui he rebut d'ell una ben amable
lletra. Aquest minyó de 17 anys, és després del
meu Sol, el que estimo més de tots els d'aquesta
casa.

Aquest vespre he sortit a passejar amb
la Mari. Fere. Malgrat que després de la darrera
escena del pis em feu prometre que no faríem

res més d'agafarot, dir li tornàrem, i no per culpa
meua car fou ella la que alterà la meua actitud
passiva fins a un punt que novament arribàrem
ambdós a l'ejaculació.

Fins ara les meues deposicions d'esperma
han anat sempre a l'exterior i mai encara la
punta del meu membre ha tocat les meues parets.
Mes, ja sia això ella em digué que tenia els seus
dubtes sobre una possible gestació degut a una
sèrie de indústries que nota des de fa uns
dies.

És tot i no creure-ho per éster podríem dir
impossible, hem parlat llargament d'això i el
meu concepte sobre la procreació impura o
producte del vici. Li he fet saber la meua re-
pulsió absoluta al producte de la luxúria i del
plaer i l'enfonsament moral que per mi re-
presentaria l'éster pare d'un fill en aqueixes
condicions. Bé, al contrari, - deuenys ho ha dit
i ho ha repetit - ni veritablerment pot seguir que
l'ha de tenir, n'entaria contenta perquè seria
meu, se'n aniria a Espanya i viuria per ell.

Qua cosa molt important li heu dit,
en aquesta decisió, a remarcar: que si en

1177

Bruna m'ha dit mai que per arraujar l'oper,
em caldria estar amb ella tota constantment a
fer les coses. Finalment després d'una insinuació me-
ua sobre aquesta resolució, m'ha respost que no
permetria el sacrifici de la seva vida pel nostre
fill; que amb ella m'hi havia promès, car ella
ho faria a gust perquè tindria a qui dedicar
tota la seva capacitat d'entesa, (que és molta)
mentre que jo sap que no estic enamorat
d'ella i que a més a més no accepto la procre-
ació filla de la passió exclusiva.

El gest és per tant magnífic encara que
ni dissortadament arribés el cas, segurament que
no esdevindria així. De totes maneres, em va el
fet de parlar-ne a davant lloc a un col·lequi
molt interessant.

Dimenge, dia 24 d'agost.

Estic tot sol a la torre dels Nat. La família
em marxat aquest matí, amb la miyana i tot,
a fer una visita a uns amics. Jo m'hi quedat
d'amo de casa. Avui dormiré aquí, a la cam-
bra d'en Paul.

Aquesta tarda he anat al cinema amb

La Mari-Eve. Han fet una pel·lícula on un pare retroba el seu fill quan aquest ja és gran i fort. Aquest fet ha donat motiu per tornar a parlar del "mortne" i m'ha dit que quan sigui gran com el del film que clavori me'l presentaria.

La conversació s'ha fet interessant i hem parlat quasi tota la sessió acompanyats de frases dolces i tendres i actituds encisadores. Després, hem anat a prendre el vermut i finalment a les rodolies de la ciutat, agitats sobre l'herba i parlant sempre del mateix. Ultra això i com que la conversa s'ho ha portat, hem parlat també de les sensacions de l'esperit i de la carn. Sobre la darrera m'ha dit que dissabte, o sigui dilluns, va haver de fer marxa amb una vària vegada en els besos i carícies que em prodigava perquè la carn reclamava els seus drets. A la fi, va haver de sucumbir sense resistència perquè jo vaig passar de l'actitud passiva a l'activa.

M'ha confessat que - tot i el poc corrent que això és - sent grans desitjos d'ésser posseïda per mi. És a dir que m'hi per cap home m'ha via sentit tant. La meua pell l'atreu per sa-

minut de tot i m'ha dit que està disposada a ésser tota meua quan jo vulgui.

Aquesta confessió que fa molt bonic i que a d'altres m'usarien immediatament, a mi m'ha deixat ben tranquil per no dir insensible. No li he promès ni la satisfaria o no, ni jo tampoc m'ho he pensat encara.

Després, tantmateix, d'una tarda ben feliç, he retornat a la torre, d'on no en sento aquesta pit.

Dimecres, dia 27 d'agost.

Dilluns, i veni he sortit amb la Mari-jo. re, una estona al vespre. Si fa o no fa com d'altres vegades, llevat us de sarrià. Veni Maolià avar al riu on a la veïlla hi ha qui's ha- gut qualsem, però jo no hi he volgut avar-hi al·legant que tenia una lletra per tirar.

No em recorda exactament, però em sembla que vaig parlar al seu temps, de la conquesta de l'Irak pels anglesos. Doncs bé; va ís l'Irak el que entra en joc. Després d'una bona activitat diplomàtica, anglesos i russos han m- ualut el país que es defensa, però em fa l'a-

fecte que només per pura fórmula.

Com que la guerra terriblement destructora bèl·licament continua, automàticament es converteix en guerra de resistència econòmica i cada adversari s'apressa a apoderar-se de tants fons de producció com pot.

Fa uns dies en Churchill i en Roosevelt es varen trobar en alta mar, on tingueren unes conferències molt interessants sobre la guerra. A la fi donaren a conèixer vuita punts o síntesis del programa de pau i de guerra dels anglo-saxons i que es basa sobre l'organització democràtica dels pobles.

Un altre fet a notat és que el Japó deixarà passar l'ajut americà a la U. R. S. S. vers els ports orientals d'aquest país. Abandonarà el Japó l'hiu per tenir tranquil·litat i bons olivants dels americans i anglesos? De moment ho fa.

És per acabar només en vorta a dir que la guerra a l'Est continua ferotge, acarnissada, terrible.

Dijous, dia 28 d'agost.

Com es veia la defensa de l'Àrea era pura

formula car ja ha cessat el combat, ocupant anglesos
i russos el país.

A l'hort de la terra on fins ara li tre-
ballava un obrer equèsol a més de jo, ja no li és.
Fins fa uns dies començà a obrir suava bé, deuenys
pel treball i estaven decidits a guardar-lo; però com
que a càr Nat els pares es comien molt ràpida-
ment, els hi començà a muntar la musca al
nas per moltes raons que obaus acceptaven com a
boves i ja tens que d'un dia a l'altre tot fou
dolent, acabant la tràgica i ridícula ^{comèdia} per ferre l'obrer
al carrer.

Ara esteu sol, pocs més llores i malgrat
l'ambient pessim per mi, aguantu. Ben teneu tant
d'egoisme i tares que seria massa llarg contar-ho i
a més a més no val la pena.

Dissabte, dia 30 d'agost.

He rebut una lletra de Serviane on la bona
tia Angela em conta la seva tristesa i desencorat
al veure que no li vaig.

Com que malgrat estar bé ací, en el
que fa referència al material, no em plan gens
ni mica l'ambient familiar tan encarejat pels

Nat, qui em satisfà en el més mínim les meves exigències d'aquest gènere, sobretot quan a Servian tinc efectes purs, i, a més a més, no volguent per cap concepte que la família Prjol pugui creure que sóc un desagratit que només he cercat aprofitar-me d'ells, però que els abandono quan, com ara, he trobat una situació material millor, li contesto dient-li exactament el que pensava fer obrant jo independentment, però que no faré ni ella vol que ho fagi altrament. És a dir, que no estic disposat a que pugui creure un delit als desinteressats favors que d'ells he rebut i en conseqüència a sacrificar la meua situació material actual per anar al costat d'ells si així ho desitgen.

Allà, si li veig seriat, perdria la vida de relació que als vespres i els diumenges a les tardes feig meua ací; perdria igualment una certa independència individual i, naturalment, no menjaria tan bé com ací; mes en canvi, no treballaria tantes hores, tindria tranquil·litat de llar i sobretot tindria l'estima incommensurable d'aquella família.

La pobresa de la meua mare s'ha besquetjat molt per tal de poder-me ajudar. És així

que se'mi rebó una lletra d'un amic de casa refugi-
giat a França, oferint-me diners en nom de
la meua mare. De moment no penso acceptar-me
cap per veure si puc sortir del meu estat tot sol.

Aveui, després d'una setmana de treballar
sol i haver-me exprimat inclús per l'augment
d'hores, els Pat han cregut pagar-me sobradament
donant-me 200 francs al mes que començaran
a comptar des de setembre. M'han dit que quan
el dia s'allargui i frigui pucor més que en
donaran 50 de 100 francs més. Què miserables i
què encorruits! No me'n arriben a donar ni
200 que és el que generalment Rose dona a
Oh! i en cal treballar el diumenge al demanat
encara. Cap consideració al de la "família" com
diren ells, cap comprensió a la meua situació i
condició. Són un obrer - m'ha dit la meua mare - i
regous ella s'ha d'estar un de fumar, de no ve quan-
tes cores més que me'n dono vergonya dir-ho i
tampoc tinc dret a sortir a passejar els vespres
amb la galleja perquè al dia regient en cal
llevar d'hora i treballar.

No sé com no hi ha més revolucionaris!
Malgrat l'opinió merquina de la meua mare de

Mat, aquest vespre he anat a cercar la gallega i ambdós hem vingut ací al pis on hem tingut una bona estona de felicitat.

Dimenge, dia 31 d'agost.

Una bona tarda passada amb la Mari-Eere.

Mig al carrer, passejant, a la terrassa d'un cafè i finalment ací al pis on l'estona ha estat, espiritualment parlant, superior a la d'ahir.

Els comunistes i d'altres sectors enemics d'la-
monya, estan fent ací a França, molts sabotatges
al govern i a les tropes d'ocupació. El govern, però,
reacciona energicament imposant terribles penes i
hovent-ne inclús afusellat tres a París.

Fa dos o tres dies també, hem atentat contra
en Saval el qual noies fou ferit. El pobre autor
de l'atentat la passava mal, malgrat que és un
xiot d'una convicció o d'un civisme extraordi-
nari.

Dilluns, dia 1er de setembre del 1941.

Just amb la Mari-Eere he anat a portar
una estona a càr Cardús. Després i'obaus, hem
parlat ambdós llargament. M'ha confesat d'una

manera un bon xic emocionada que està enamorada de mi i que si jo volgués constituir amb ella una llar jo estaria per decidir-se, malgrat que ha estat enamorada d'altres i tenir encara oficialment, el seu promès a Mèxic. Més reconeix que malgrat que jo l'estimo el meu afecte és inferior al que ella sent per mi.

No obstant es torna a plantejar la qüestió tante, vegades passada, o sigui que una dona m'estimi més ella a mi que jo a ella. No és la primera que m'ho confessa ^{una dona} i tampoc és la primera vegada que jo em dono compte que efectivament és veritat. Jo, fins ara, i a partir sempre de l'enamorament de l'adolescència, no he volgut tota la meua capacitat d'estima i d'amor sobre cap dona; m'he estimat varies més o menys intensament, però no he arribat a adorar-me cap sobre tota la força dels meus sentiments. Per això segues m'han dit - i tenen raó - que la meua estima, tot i reconeixent-la, franca, noble, sincera i intensa inclús, no era tan ardent i viva com la lleu.

Per un cert temps tenia ganes d'ama-

morar-me i d'adorar qualche esperit i cos fe-
cuent que es mereix la meua devoció. Avui
en dia, continuo tenint les mateixes insies, però
les veig més difícils de realitzar perquè la meua
recent evolució operada en aquest sentit m'ha
fet més escèptic encara.

A la gallega l'estimo molt perquè ella
ho fa més a mi, perquè es fa estimar, i per-
què s'ho mereix en tots conceptes. Mai quasi podria
assegurar - i això ja des del primer dia que la
veig conèixer - que mai estaré enamorat d'ella.

Ora sembla que per nosos de família vol
anar-se'n a Barcelona vivint. Sembla que a mi
m'hauria de molestar o almenys sentir-la a
questa hora, tant més quan em proporcionava
bons plers esperituals i físics. Doncs, bé; no la sento
quasi, és a dir, sí la sento per una banda, però
per una altra m'estic content perquè ella me-
reix més del que jo involuntariament puc donar-li
i com a conseqüència d'això, potser, també, per-
què m'embafa una mica, a volte.

No sé concretament què vol dir aquesta
actitud meua; només sé que no és la primera
vegada que experimento aquesta sensació. Amb

l'Odette i l'Élisabeth per no ser més lleug, ja ho vaig experimentar, i per tant no puc posar en dubte que he estimat aquestes dues; sobretot la segona té encara molta més influència de sentiments d'interès meu que l'altra, no però, sentiments purament amorosos.

Bufi, auroto el cas i esperem - ve una definició més clara si vol venir.

Dimarts, dia 2 d'agost. de setembre

Estic treballant com un negre. Faig de dotze a quatorze hores per dia. M'heu estat molt content de mi; és per estar-me

Dimecres, dia 3 d'agost. de setembre

Com que tota la família ha estat a fora, a veure ens hem passat tot el dia les ninyona i jo sols a la torre. Quin dia més tranquil sense haver de prodigar ni rebre cap "politessa" de ningú! Adhuc el treball ha estat molt més agradable. Aquesta felicitat durarà encara deus.

Dijous, dia 4 d'agost. de setembre

Com n'igui que aquesta nit arriba tota

la família Tat, en havent sopat, en Pol i jo, el seu veí a veure a l'estació. Hi vaig a gust perquè arriba també en Paul fill, el qual fa unes tres setmanes que partí de vacances.

Avui vaig quedar-me a dormir ací a la torre junt amb en Pol per tal de fer companyia a la ninyona que havia restat sola. Avui, doncs, m'ho passat tot el dia ací, treballant de volunt i sent com un condemnat.

Dimecres, dia 5 d'agost, de setembre

Avui he fet el murri amb la Mari. Here, fent veure que estava gelós d'en Pol. L'excusa era molt bona amb motiu d'un petit servei de mitjans, etc. que ella ha fet a en Pol i com que la discreció era de rigor, ella s'ho callava. Però jo, per pura curiositat havia rebut qualcun durant la tarda i el vespre hi ha hagut l'escena la qual he desitjat, car malgrat no sentir gelosia, m'intriguava ben xic la qüestió.

El he sentat de manera de sinceritat, ella s'ha defensat enèrgicament de l'acusació dient que havia promès ésser sincera amb mi i que ho havia esset, ho era i ho seria; però, tant-

mateix, havia promès discreció sobre les vitamines,
 Una procedència, tramesa i destí i entenia que
 devia col·lar, tant més quan això es tenia es
 a veure amb i les nostres relacions.

M'he mantingut en els meus tretze tos-
 sudament i llavors ella ha intentat per tots els
 mitjans i arts femenins, fer-me canviar d'ac-
 titud, la qual cosa ha conseguit a la fi, donant
 lloc a una estona de deliciosa reconciliació,
 tan dolça que inclús hem passat a les nostres
 relacions sepeles de costum.

El riu Ebre, una mesquítica lluna i
 un cel estelat, han sigut una vegada més tes-
 timonis de les nostres tendreses.

Dimenge, dia 7 d'agost de setembre

He estrenat un trajo blau marí. Malgrat
 que la roba no és gaire bona (restriccions sobre
 el teixit i sobre la lliena butyaca) està ben fet.

Per la tarda he sortit amb la Marià. Ebre, a-
 mant primerament a un cafè a parlar. Al cap
 d'una estona s'hi ha ajuntat en Ballasté. Després
 hem fet un tomb tot tres i; finalment, de nou
 amb els sols, hem vingutací a casa.

Heu ballat un xic, parlant sempre de coses interessants i després, poc a poc, he vingut la verta: Parant, soles, besos, carícies, abraçades i finalment a l'acte material quasi complet, és a dir, satisfacció del desig sense atemptar a la seva virginitat, que ella malgrat les ganes, té por de perdre i jo de fer-li perdre. No obstant, ambdós hem arribat a sentir-nos satisfets.

Aueni, per primera vegada, ella, amb l'excusa de no arrugar-se'l, s'ha tret el vestit restant amb combinació, sostaus i pantaló. Jo em he tret els pantalons.

Barra magnífica de matèria i esperit.

J'hevent sopat altra volta el mateix: al pis, música, conversa, besos i... satisfacció carnal com a la tarda.

Nit magnífica de matèria i esperit.

Dimecres, dia 10 de setembre.

Des de fa uns quants dies estic sofrint una aguda crisi espiritual que ja comença a preocupar-me perquè m'exigeix una solució. Al principi em creia que ho superaria sol i que no tindria tanta transcendència com està present. Però

quasi podria dir que regreujia millor de millor.

La vida que faig actualment és, materialment parlant, la millor que he fet a França; és a dir: les exigències materials del cos, en tots els sentits, estan satisfetes força bé. En canvi, esperitualmente parlant, estic atravesant l'època més dolenta des de que sóc a l'estranger. Fora l'explor que em proporciona la Marl-Fere i encara robant el temps al descansar a als meus petits treballs, no puc satisfer cap exigència ni necessitat de l'esperit. Entre mesures cures i altres estic empleat deuant mes quinze o setze hores a la tarda cada dia, comptat viatges, etc. Això fa que no pugui llegir més que el diari com a màxim i encara no tots els dies; a penes hi puc escriure un xic, el més indispensable.

Aquesta manca absoluta d'aliment espiritual, ultra obrir-me ràpidament m'ha creat un estat d'ànim que semblaria i m'ha fet veure clarament que no és suficient pel meu temperament, tenir satisfeta la matèria, car l'esperit reclama els seus drets també. A més a més, l'esperit exigeix més imperiosament perquè per desbarbar d'adobar se sent encara més desgraciat degut al pessimisme

ambient familiar i fins i tot de treball, que veuria a càrrec; sobretot ella, que és generalment con-
quida pel seu mal caràcter, fa al meu una vida quasi
impossible. Aquest particular ha fet que l'esperit es
resistís a claudicar davant de la matèria (gastro-
nomia i confort) i que com a conseqüència d'obris
la crisi que estic acusant.

Sento com mai gran necessitat d'escriure
i llegir i no tinc hores per dedicar-hi. Malgrat que
fer de camperol no em pla, ni hi veigueria amb
mei confirmació ni menys fer una jornada nor-
mal de vuit o nou hores puix que així la resta del
dia em ho combinatoria al meu gust. Si retornés a
Servian podria fer-la una jornada sixí, però com que
de satisfaccions esperituelles sols tampoc es pot viure, si
ja massa el que és passar gana i encara no m'he de-
cidit. No obstant, estic rumiant on podria trobar
una solució al meu problema: un treball d'unes
hores determinades, sense que després m'empipessin i
perdre de vista el caràcter repel·lent de la meua
que ara haig de reportar. No veig solució per
aülloc i abans que malgrat la crisi actual ting
d'aguantar.

Ni al camp de concentració havia passat, no

obstant, crisis espirituals tan agudes. Clar, allí, com a la
 companyia de treball, havia pogut sempre satisfer bastant
 bé l'esperit i mai, mirant tota aquest punt de
 vista, havia vist les coses tan negres com ara. Ara
 ve' el que és deixar un esperit com el meu comple-
 tament insatisfet quan precisament en té tanta ne-
 cessitat. Et fa perdre el peu tremp que et pugui quedar,
 sobretot quan no veus una solució viable enlloc.

L'altre dia li deia a aquesta terrible i incom-
 prensiva Sanyona que si hom m'assegurés que el meu
 destí a la terra seria treballar de sol a sol a la taxa
 que ara faig sense poder tenir temps d'escriure i
 llegir almenys, que estava convenent que em ar-
 ribaria a vell; potser, - no sé concretament el que faria
 adluc, després d'explicar-me les causes, arribaria a
 suicidar-me.

Si no fos que el dia s'encuria i em quedava el
 consol que potser més tard podria tenir més bones,
 em semblava que ja ho hauria engegat tot a passeig
 i hagués decidit retornar a Servian, en perjudici de
 les necessitats del cos, alimentació sobretot. Continua-
 tament, si trobés una situació material inferior sense
 arribar a l'espectre de la fam, i una millora-
 ment espiritual sensible, no vacil·laria en canviar

tot seguit. A càrrec Nat m'hi ofego; l'únic que és bo és la taula, tot el altre és despreciable. Adhuc el fill, en Paul, m'ha defraudat molt: té un esperit egocèntric i menys força desenvolupat.

Null marxar, fugir, partir vers un lloc desconegut on la desconeixença del demà m'eviti almenys la situació violent d'ací. On aniré? ~~Mallo!~~ No puc moure'm; sóc un estranger!

Dijous, dia 11 de Setembre del 1941.

Oficialment avui és el cinquè aniversari de la vida d'aquest diari, encara que el propi i l'autobiografia siguin anteriors.

Traig volguer expressament començar. En aquest dia en honor a la nostra Festa Nacional. Un altre any encara la passo a l'estranger.

Divendres, dia 12 de setembre.

Per correu he rebut una llarga lletra de la Muri. Lere en en termes excessivament tendres, menciona a la meua existència. Al·lega com raó algun interpericulis i petits incidents que s'han venut ressitat a càrrec Nat, parlant d'ella i jo i que havia contactat a ella amb la meua sin-

scitat acostumada.

De conseguint, cregué - dir per no per-
dre'm més tard nota la influència dels Nat-
que devia fer. Ho va, renunciant a mi.

Com sigui que no estova dispost a que
això ocorregués perquè a mi, a mi, la meua
estima per ella no seria mai influenciada pels
Nat vers cap determinació, aquest verbe li he
anat i com que malgrat dir-me que no hi
aies ni esperava, hem sortit vers la verda en-
tera del Bern, i tot s'ha arranjat enmig de
tendres besos i carícies i... i...

Novament hem parlat del cas d'una pos-
sible gestació. No sé ja què creure: si és una força
o veritat. M'ha dit que fa més d'un mes que no
té la menstruació. I que vol ésser mare d'un
fill meu.

Li he repetit novament la paua immensa
que un cas així em donaria a mi, car malgrat
que ella no reclama esp. cap reparació de la me-
ua part, jo no podria permanecer insensible. Heu
decidit, sota la meua pressió, esperar uns dies més
a veure què.

Dissabte, dia 13 de setembre.

Nova sortida amb la Maria-Cerera; una estona sols i una altra acompanyats d'en Pol. Ambdós moments ben agradables en a més a més cal afegir-me un altre passat amb en Pol, tots dos sols, - cosa nova - car això arriba poc sovint.

Diumenge, dia 14 de setembre.

Per primera vegada, des de que estic a càrrec Nat, avui he fet festa al matí i tot. No obstant, per fer treure la panyeta, després de dinar he hagut de fer herba pels coralls, quan precisament tenia un excés de vent.

Per tal de poder arribar a tenir festa aquest matí li he hagut de contar una mentida, car si li hegués dit la veritat no m'hagués comprès i de consegüent denegat davant d'un caràcter tan insolent i ho de mentir sovint (no crec que a ningú hagi mentit tant i amb tan poc remordiment - nul-). Mentixo cada vegada que cal (no és tantmateix exagerat) i no sols per evitar coses meves que la majoria no li importen, sinó adonc per evitar-me als altres que conviuen amb ella.

Ningú li és sincer completament; - no se'n pot ésser - tothom l'evita el més possible començant pel seu espòs, fills, germana, etc., etc.; alguns per por, altres, com jo, per l'embressament, ningú per respecte.

És un caràcter molt potent i generalment les coses dels altres, inclús les més íntimes, les profana amb el seu raonament d'una manera barrosa i incorrecta. A mi - confessat per ella mateixa - em diu que sóc estrany i no em compren. Les meves excèntricitats li fan gràcia i viu, viu. Creu que jo m'encafado de la seva riella; li he assegurat que no, és simplement embressament, despreci, el que experimento.

Mi sensualment m'atrau el més mínim. Grec que seria incapas de posseir-la encara que estés físicament ben bé encara pels seus quaranta-quatre anys. El seu cos em repugna tan com el seu esperit.

Tenia correspondència urgent per respondre i el diari a fer. Per la tarda o havia de sortir amb la Mari-Gere o anar a NewBartier amb en Pol, Jeannette, Minnie. Tenia necessitat d'estar unes hores sol, sense ningú que m'empipés ni em fes companyia; tenia necessitat d'és.

crimre.

Volia anar en plena natura, sota un arbre, per estar més bé i més solitari. No ha pogut ésser perquè estava moll de la rosada i comença a fer fred als matins. Entre la neuva cambra i un racó de cafè, he passat un matí felíç.

Per la tarda una estona a cà la Marie-Luce on la seva mare m'ha donat a cafè i xocolata i després a Montbancien. Sopar a cà la Minnie.

Dimecres, dia 17 de setembre.

Aquí com abans i com abans d'abans, res de nou ni res és la repetició de les intemperànies de la senyora de Nat i la constatació que la meua violenta situació moral és un fet intens que no disminueix.

Acabo d'escriure a en Pelai per veure què en diu. Voldria marxar, cercar una situació moral i espiritual més bona o si no esquitllar a una colònia on almenys em quedaria l'esperança de fer el coup un dia a l'Amèrica.

Es il·lusori per no dir ridícul aquest pla. És el somni delirant de la impotència.

Dissabte, dia 20 de setembre.

De coses de la guerra no n'escric gaires; no obstant, sobretot a l'impernal front de l'est, la lluita més gran de tot els temps continua ferotge com al primer dia. Els alemanys, però, encara o suporten invés importants, ajutats d'hongaresos, italians, rумыns i finlandesos. Hem dit que a la fi Kiev, capital de l'Ukraina i crec, la tercera capital de la U.R.S.S., ha estat presa pels germànics. D'altra part hem esmentat Leningrad l'Odesa principalment.

Els soviets oposen per tot arreu una resistència com no es pot descriure, car hi ha soldat, oficial i òdine sovietic, que abans de deixar-se fer presoner, primer o aixeca la tapa del cervell.

Aquí a França els comunistes treballen de valent al mateix temps que els perseguirien amb missitudament. N'han fusellat ja variis en zona ocupada; en la llibre els dos primers condemnats a la pena capital foren graziats per en Pétain. Tantmateix, les gueres són molt reveses ultra les grans polisses que els hi claven; però malgrat això treballen i sabotegen l'exèrcit d'ocupació. Clar que a manifestar llur antipatia pels alemanys no

són pas sols.

El general que comanda l'exèrcit ocupant és un "Vau" que s'ha instal·lat a Paris i com que malgrat l'extrema vigilància hem continuat a cercar el màxim de dificultats als ocupants i fins i tot a matar més d'un membre de l'exercitat exèrcit, el "Vau" se li ha preparat la noia al nas i recentment, amb motiu d'un intentat contra un membre del seu exèrcit, ha ordenat i executat immediatament deu detinguts com otatges. I ha anunciat, entre altres coses, que si els fets es repeteixen serà encara més inflexible en les seves repressals.

El prop. passat dijous i veni he sortit amb la Mari-Bere i com de costum hem anat al vin. dues belles estones més de matèria i esperit; materialment arribem ambdós a la satisfacció mútua sense comprometre la seva virginitat, a la qual es pot creure. En quant a la possessió absoluta del seu cos no hi he anat i ja tinc haver confessat que sí que ho sentíava, és una cosa que en el fons volem i tenem ambdós.

Dimenge, dia 21 de setembre.

El matí he hagut de treballar com és cost.

turn de diumenges. Per la tarda, he sortit amb la
 Mari. Fore anant encara una altra vegada, a les vo-
 ces del riu Eneu.

Un cop allí hem estat poc a poc una con-
 versa iniciada lleugerament aliv. El tema ha estat
 parlar de nosaltres, dos i de les nostres relacions. Amb
 aital motiu i portant-s'ho la conversació, li he ma-
 nifestat amb brutal i descarada sinceritat, quins
 són els meus sentiments per ella, recalcant-li en
 quant a l'encarnament, que no hi ha res ni crec
 que hi hagi mai. Que l'estimo sí, molt, però no
 m'estic pas gens d'encarnat. Amb ella hi he passat
 hores molt felices, d'inesborrable record; mes com
 tant, altre, arriba un moment en què me fati-
 ga, en causa i arribo a preferir la solitud a
 la seva companyia. Més d'un cop he deixat d'a-
 nar-la a cercar per poder estar sol i escriure.
 No obstant, moltes vegades també, he sentit intan-
 sament la seva absència i de conseqüent
 goans desitjos de tenir-la al meu costat. Sexual-
 ment, patiria coincidir molt bé, no m'atreu;
 m'encanta i hi veig per antagonisme de sexe
 i patge perquè després d'una vetllada d'encisa-
 dora satisfacció espiritual, la carn reclama

el seu tribut. Remunt, doncs, li he manifestat que la meua estima per ella és profunda i sincera, que desitjo la veua felicitat com la meua mateixa, que no vull perdre-la almenys com amiga, etc., etc.

Ella he escoltat totes les meues explicacions amb profunda atenció i quasi quasi ha quedat plorat. Ha quedat almenys preferint ignorar la crua realitat que consisteix-la, car ella dir que estava enamorada de mi, encara que recentment m'ha quedat dit, per pura coquetaria que no. Ha insistit inclús, en què tot i no considerar-me exactament el seu, s'hauria anat molt a gust amb mi amb la certesa d'ésser feliç. Finalment ha manifestat el seu desig de que me fill meu per ella l'ha quedat tingut amb goig, i, finalment ha dit també que sentia vivament no haver-me pogut ni dominar ni enamorar cap, principalment la primera, que havia conseguit amb tots els altres homes coneguts fins ara.

Després hem parlat de què en les nostres relacions materials ens hem endinsat més del que la societat, moralment, dona dret. Un el fals, però, ha dit que estava contenta que així hagi passat amb mi que amb qualsevol altre.

Les meues crues sinceracions l'han en-

tristit molt i a mi també moltíssim de veure la pena que li feien. M'ha dit que ens hem d'afanyar de veure menys, molt menys d'ara endavant. M'ho demanava repetidament si legant que ho necessita per oblidar o qüestionar el seu cor fins arribar a guardar-me res més l'aspecte d'un gran amic. En principi m'imposava dues entrevistes per mes, però ho deixàrem a vuit dies perquè el proper diumenge voldríem fer-se ambdós unes quantes fotos. A més a més, per fer un comiat dignu, quedàrem de sortir encara al vespre, i ho férem, anant igualment al viure, i... com que quan es troba als meus braços no pot resistir-me, el comiat fou en matèria i esperit, digue dels millors temps, sobretot esperitualmente, far un confessà que encara tenia més ganes de tenir-me, de sentir-me i de besar-me després de l'establiment de l'amistat.

Com tant, d'altres ha manifestat l'interès que té de poder llegir aquest diari, i m'ha dit que tota vegada que era vertenament coloument amic, que hi puc consentir. No li he dit ni sí ni no; per ara no estic pas decidit a veure-li.

Dilluns, dia 22 de setembre.

He rebut resposta a correu seguit de la meua
 lletra adreçada a en Vilator. El gran amic responeix
 tan ferm com sempre jatsia el gran lapsus de si-
 lenci. Ben fa una lletra magnífica, esplèndida; una
 lletra que reconforta i consola perquè et sent comprès.
 Ell compren i s'imagina el meu calvari moral
 i físic malgrat ignorar que físicament sofreixo
 com mai (teloníssims calambres quasi cada dia)
 de la meua antiga i inenxada feblitja. Diu que
 m'encuriosirà de men demà per dir-me com ell
 creu que es pot solucionar el meu cas.

M'he rebut una altra de lletra també força
 interessant. És de la Natí. Ben contesta a aquella meua
 on jo li parlava de la Carne. Adonc amb ella, la
 Carne, ha estat sinó desagradable, incorrecta. Amb això
 motiu ja la censuro durament. Jo, a més, encara
 no; potser ho faré aviat i en conseqüència vindrà
 l'enfonsament del meu únic punt de partida vers
 l'ideal dels meus somnis. Esperaré. Penso per la
 darrera gestió abans d'anillar a la formulació
 definitiva del meu concepte sobre ella.

Amb motiu d'haver marxat amb
 els meus nats i llurs filla per uns dies, treballaré

1205

tranquil i a gust meu que en comprenci emigra.
Especialment, després aquesta abstinència no emiré a
dormir a la ciutat; ho faré a l'exterior. Així em
permetrà de pagar escriure més i d'obluc de
pagar, potser, llegir un xic.

Dijous, dia 23 de setembre.

Jornada de treball intens, però de tran-
quil·litat extraordinària. Si pogués, em
dormiré, en algun lloc, segurament em
superaria i aguantaria molt més.

Dijous, dia 25 de setembre

Continua la tranquil·litat i el treball. Els
dies se'm fan molt més curts i sembla que la tas-
ca no sigui tan pesada.

Ara a última hora, quan ja me'n anava
a dormir, em Paul m'ha donat una lletra em-
bada aeri. Era de la Maria Teresa. Inmediata-
ment em he posat a llegir. La n'he acabat
tan ràpidament, car és molt extensa: quatre apro-
fitades pàgines.

Dir que tenia gran necessitat d'escriure em
i que ho havia començat varies vegades, interrompant.

no altres tantes la lletra, i així fins a veïl. Exagerada! Després em explica algunes coses sense gaire interès i finalment em fa un resum de com han transcorregut els tres dies que no estic veient: Diu que s'apropà fins aquí a la torre i no em veié; que m'és per fer-se les fotos que hi vagi diumenge o dissabte que no, que es montificarà sense veure'm fins a arribar el dia 1er, dia fixat de retrobament, malgrat que té "ganes terribles d'air-me, de veure el timbre de la bici nova, de contemplar-me, etc." Ara bé diu: "Te quiero, te quiero y te quiero".

Es tan tendra i dolça que es fa estenuar encara que no vulguis.

Dimecres, dia 26 de setembre.

He fet una llarga lletra a la Mari-Lore en resposta a la seva d'ahir. Li explico la meua vida des de que no la veig ningú barrejat amb algun concepte o sentiment rebut per ella.

Diumenge, dia 28 de setembre.

Avui és el dia que em llevo més tard del que estic a Montauban (les 7:45 del matí).

1207

Estic sol a la torre, la meiyona ha mar-
nat aquest matí a veure familiars seus. Abint,
amb ella, vaig passar una bona estona, ballant
i escoltant música. És una noia, brava i
placenta, organyista i força bufona.

Com deia, demés, aquest matí, un cop
llevat, he anat a dinar a veure els conills
i després a parlar-me, etc., etc. Més tard, un
esplèndid desdijuni i a les 10 cops a la ciutat.
Allà he trobat la Maria-Fera amb la qual heu
fet una passejada pel parc i després a prendre l'a-
peritiu.

A dinar he anat, en pla d'invitat, a casa
Roussel. Apat superbe en tots els aspectes. Després,
de nou amb la Maria-Fera, primerament al
riu i començar a la posta a ploure, a un cafè
on hi heu passat tota la tarda.

Les llargues conversacions que amb heu
tingut han estat molt interessants. Estava radiant,
contenta i feliç de veure'm i tenir-me prop
d'ella. Al bar "Sans Souci", mentre prenia l'apo-
ritiu, he escrit sobre el taló de consumació:
"Hoy te quiero más que ningún día." Després
encara he afegit això: "Estoy muy contenta

de verte i t'engo moltes ganas de berante". Jo he
afegit: "Jo també" i era veritat. No obstant, l'he
berada poc avui; no hi ha hagut ocasió.

Parlar sí que ho heu fet. Diàlegs interessants
i encisants parlant de nosaltres dos. Continua
insistent en què, tot i morir-se'n de ganes, no
heu vol venir per tractar de guarir-se de la
passió que sent per mi. En la meua lletra li
deia que si poguéssim arribar a separar de
les nostres relacions, la matèria, podriem arribar
a fundamentar una existència formidable. Crec que
sí m'ho proposés ho conseguiria; però em demanava
a mi mateix i adonc li he demanat a ella: "Val
la pena que feu aquest sacrifici?" Jo m'he con-
testat que no i ella igual, car continua sentint
l'atracció del meu cos apart que l'exerit l'encan-
ta puix que a més a més del domini de intel-
ligència que supera ella té sobre la seva, hi ha
tot un reguitzell de particularitats que li plauen
molt i que li fan albirar una vida feliç dins
del matrimoni amb mi.

Finalment hem parlat d'ella i jo sobre
opinions i conceptes concrets. Li he dit a repetit
pree d'ella, el meu concepte sobre la seva gran

1209

capacitat d'ertima i el que es manifesta com egoisme en ella. A més a més, li he aplegit alguns detalls sobre com jo em miro, sota els meus principis, l'egoisme sa i l'insà. Ha expressat el seu couplet acord.

Volem fer fotos, però el temps ho ha impedit: ben conjunt un felix dia.

Dilluns, dia 29 de setembre.

Avui ha fet un dia terrible de tempesta: Vent, pluja i fred. No treballo a l'hort. Finc cura de l'arimam i conillers i embotello sarragates seques. Com que la tasca no és gaire i encara gandeixo de tranquil·litat, aprofito aquest moment per escriure un ric.

Aquest vespre segurament aniré a veure la Mari-Fer. Avui estava encotipada i eunrogo. llada. Fentmateix, volia anar de tota passada a una conferència als Luakers, després de noper. Per primera vegada vaig mostrar me autarita ni amb ella i li vaig mostrar la meua total disconformitat. Li vaig dir també que restés avui tot el dia al llit i que jo feria el possible per anar-la a veure el vespre.

Prometé' obeir-me.

Des del dia 22 d'aquest mes que s'ha reunit la Conferència de Moscú on la U.R.S.S., Anglaterra i els E. E. U. U. tractaran del problema d'ajut a la primavera. Hem remarcat que oficialment no se sabrà res fins que no s'hagi acabat o hi hagi acord complet.

He anat a veure la Mari-Fer tal com tenia previst; inclús més aviat del que em pensava degut al mal temps.

Ara acabarem la vetllada llegint i escoltant la ràdio.

Dimarts, dia 30 de setembre.

He llegit la nova lletra rebuda avui de la meua germana Conxeta, des del meu poble natiu! Bones de Segre. Finalment m'hi explica els veritables motius que l'han portada allà: buscar de referenc d'un afegiment general produït per l'intervenció quirúrgica de l'operació; correguda fa prop d'un any i que jo ignorava per complet.

Inventes d'altres penedintats m'han anat sumant els meus!

Dimecres, dia 1er d'octubre del 1941.

He rebut una extensíssima lletra de la Neuri-
 Eere. (duu apertades pàgines). M'hi fa una exposi-
 ció detallada del seu temperament, formació, ca-
 ràcter, vist per ella mateixa. Una descripció molt
 interessant que val la pena respondre llarga-
 ment, tant més quan se'n sent plena de
 tendresa vers ell en deuenza que no l'aban-
 doni, que l'ajudi, que la sostingui.

En la seva autobiografia del caràcter s'hi
 troba i reconeix molts defectes que ho són. No ha-
 bria dir ni se'n oblida algun, car per deuen-me'n
 millor compte en cal analitzar detalladament
 el seu estudi.

El que sí és evident és que malgrat les se-
 ves imperfeccions és una noia que se'n podria treure
 un bon partit. L'astúcia que els seus pares l'hoquin
 negligit tant en tots els aspectes. Per un mateix
 se pot comprovar que a casa seva no existeix
 un veritable ambient familiar; cadascú tira per
 la seva banda. Bine la impressió que el seu pa-
 dre és un home intel·lectualment admirable, pe-
 rò un pessim educador i guia dels seus fills.

En fi, tinc ganes de respondre degudament

aquesta lletra, ni no puc en una sola nit, per etapes de vòries. És el millor elogi que puc fer d'ella.

Aquest vespre han arribats els membres que manessen de càr Nat: el matrimoni i la neva. És al com tothom tenia previst, la terrible senyora ha començat a cridar al sortir de l'estació i no ha parat fins a casa. És inimaginable! Fent el ridícul al mig de carrer com una mormonange-ra, cridant i empipant a tothom. Fins i tot el seu marit, ja fins a la coroneta, l'ha engegat a passeig. Però no contenta ha continuat empipant el seu germà i el seu fill; àdhuc a veu en xic per volguer saber quines eren les causes de la mort d'uns quants conills malalts.

S'ha restat la tranquil·litat per tothom. En quant a mi, ultra la tranquil·litat, el gust que -malgrat no sentir la farsca - hi prenia. Mentre ella ha estat fora no llegava a les lletres en punt ni convenia i continuava treballant amb molt més interès que estant-hi. Ara em tornarà a passar com abans que quan tocaven les dotze a l'hora ja en hi parlyaven.

Després de la guerra de l'Ollier, tothom reconegué que tenia molt més gust que ell

per preparar la terra. Llavors, si ho feia així, bé, era senzillament perquè tot el que de mi depen, procuro fer-ho el millor possible. Mes és que ara, a més a més, hi havia inevitable gust i interès.

Dimecres, dia 24 d'octubre.

Durant aquests dies que no he escrit res, han ocorregut fetos importants en el meu redós particular. Fem-ne un breu resum:

El diumenge dia 5 del corrent varem fer, la Quini-Pere i jo, un carret de fotos. No restarem gaire bé perquè la pel·lícula no era de bona; no obstant faran part dels meus records de Montauban i d'ella.

El proper diumenge varem fer-ne amb tota la família Alvaçor. Amb aital mateixa i com que la germana gran, anomenada senyora Maria, volia fotografar-se en determinat lloc, varem anar-hi ambdós. En el camí varem tenir una agradable conversa per primera vegada, en malgrat conèixer-nos des de fa anys, encara no havíem tingut una conversació ambdós sols. Probàrem tan interessant el diàleg que varem en-

tesos per sortir el següent diumenge i gaudir l'ob-
gament.

Al fer les fotos em convidà a mi a retratar-
me amb ella i vaig acceptar amb gust. No con-
tenta amb una invitació de non a una segona
que també fèrem.

En vam passar dues hores més,
molt agradables i després retornarem a casa seva
on ens esperaven els seus pares i la Quini-Fere.
Aquella, malgrat que sap molt bé el meu i gran
afecte per ella, el qual està ja definitivament definit,
es sentí gelosa i molestada que compartís així amb
la seva germana. L'antimetrix, com que després d'haver
fotografiat els pares, vaig sortir amb ella, ha vingut
per alegrar de non.

I tal com havíem previst, el diumenge
vinent sortirem l'Ana Maria i jo. Fou una tarda
molt agradable i interessant. Ens la passarem tota
parlant i parlant, sobretot parlant de novetats i
encara no acabarem. Ben manifestà amb nos
ben tendre la seva bona amistat i bon concepte.
Malgrat restar uns moltes dies per dir no quedarem
en tancar a sortir per no fer pensar algun-
ment a la Quini-Fere. La seva plàtica és interessant

can té un expert cultivat i selecte; sent molt la música i toca, crec que força bé, el piano i el violí. Sentimentalment parlant a mi veig; mi de-
 riu mi amic.

Amb la Mari: Fere hem definit la nostra
 amistat en el futur. Feia temps que en parlàvem
 però no ho fèiem perquè tot i ésser el nostre desig
 d'esser nous bons amics, vivíem sota massa
 pressió i unes vegades per ella i d'altres per mi; ton-
 cívem a causa de les nostres relacions materials
 de temps la. D'unquí, però, un dia, crec que el 6
 d'aquest mes, en amb motiu d'una vinguda
 aeri al pis, s'obrí, nota l'imperi del desig, una
 passió de carnisisme. Com que l'absència de
 l'expert era total, el resultat fou catàstrofic per
 ambdós: una nit desproporcionada i grossa podríem
 dir fastigosa.

Davant d'aquest cas i insistint sobre la
 necessitat de fer desaparèixer aquesta font de les
 nostres relacions, començàvem de nou en què
 seria així. Més, uns dies després, amb motiu d'una
 passejada per les rodalies del camp d'Experts, ella sentí
 necessitat de satisfer-se i ja m'ha recordat-li el pro-
 xim volqué anar-hi. Com veig deixar portar i

a dir la veritat veig treure - i ella crec que també -
la mala impressió de la darrera vegada.

Jo no volia anar-li, però em veig deixar
portar perquè malgrat haverho promès solenne-
ment, no li havia entregat encara la lletja on li
deia. No fan prou aquesta vegada i en vinguí una
altra el propi passat diumenge al vespre, però s'ha
acabat: La lletja on jo comprometo la meua personalitat
moral, sobre aquest afer, ja està al seu poder, i es
repetiran més les escenes de materialitat humana;
no deuen de repetir-se i no serà. La nostra amistat
prendrà vicissituds més puras que els propis dels amants.

La meua estada a Montauban s'acaba. Havia
d'haver marxat ja perquè de Servian em reclamen a
la Guirnie per que hi vagi a fi de retirar la meua
lletja de identitat. Per ventura ni en vint d'anar-li
tan aïrat o millor dit, precipitat, he triat allà el
meu "répissé". No obstant, he decidit ja el meu retorn.

De Servian em diuen que voldrien que
assistís a la festa d'en Joffre que és cosa el dia
6 de desembre vinent, i després em diuen que
fagi el que vulgui, ni restar allà o retornar
seu; no s'atreveixen, entenc, a manifestar més
obertament llur desig de que resti allà perquè

1217

creuen que per mi la vida és més interessant
ací que allà. Jo els hi dic que retornaria abans
de la data de la cita nova per quedar-m'hi, però
que volia que em cercuessin un lloc de treball
a fi de no haver-los-hi una càrrega. M'han con-
tentat dient-me que que prendre la plaça d'en
Joffre m'hi vaig a mitjans del mes entrant.
En conseqüència, fins aproximadament per
aquella data el meu retorn.

Abans de prendre aquesta resolució vaig
consultar-los amb en Pol el qual creia que jo,
per les actuals condicions de materials d'existència,
podria continuar ací cosa que, ultra creure-los
sincerament, li agradava que em quedés. Però
no és així: Materialment parlant, encara restés
al que fa referència a manteniment, allotjament,
etc. bé; me, esperitualmente continuo ofegant.
me i no estava gens ni mica disposat a per-
dre la residència de l'Hérault per adquirir-la
ací i viure a càr Nat. Per tant, després d'ha-
ver-ne parlat externament amb en Pol, expre-
ssar-li a ell els veritables motius de no haver-me
aclimatat a casa la meua germana, per culpa
d'ella primerament, li vaig manifestar la meua

decisió irrevocable d'avor. me'n robent molt bé el
 què li perdria i el què li guanyava. Ell ho sentí,
 mes veient la meua resolució i preveient que a la
 seva germana no li faria cap gràcia, decidí que
 no el hi diguérem tot seguit. El dia següent
 arribà sortosament una lletxa de familon (la dec-
 cionament) la qual ens donava l'excusa, car
 ni ell ni jo pensàvem dir-li quins eren els
 veritables motius. I vingué l'excusadol, car ella
 no s'ho cregué del tot; mes com que els hi do-
 nava tot el temps que vulguérem per cercar-me
 un que pogués substituir-me, la cosa s'explacà
 i fins i tot la donat molt bé pèix que n'hem
 trobat un, - refugiat també - que és campesol
 d'ofici i segurament els hi anirà molt millor
 que jo.

A més a més, del meu retorn a Ferrisau
 hi ha dos llocs més com probables per avor; no
 gaire probables però. L'un és a Marsella amb en
 Vilor; d'aquest ignorem les condicions i me les imagino
 poc estables. L'altre és a Montpeller a fi d'estudiar
 lletres a la Universitat. Tot

El fill d'en Cardús m'averin donant-me
 molt bones impressions sobre les possibilitats d'es-

tudian, puix que hem paga les matricules i els
 quins llibres als estrangers... a més a més, amb
 quasi tota seguretat, el menjar i l'allotjament.
 No obstant, em diu que fins a adquirir tots a-
 questes ventatges, cal subvenir a una sèrie de
 necessitats que ja em puc imaginar o dir
 en altres termes, que em calen diners dels quals
 no disposo.

Per la meua impotència encara, però una
 ocasió magnífica d'estudiar el que tant m'agrada:
 la llengua, el meu país d'Espanya i que
 allà amb més pocs diners que allà podria fer,
 gràcies al Comitè d'ajut als estudiants estran-
 gers que hi ha. Però no disposo ni d'aquests pocs
 diners i una vegada més el reuni passa... i
 resta reuni...

Dissabte, dia 25 d'octubre.

Avui, a cà la Minnie, mentre em selecta-
 ven amb una deliciosa crema de xocolata, par-
 lòrem, en Pol i jo, de les naus que em envien el fill
 d'en Corbús. Com si sigui que jo lamentava de
 veure la meua impotència, ell em digué que
 no desesperés encara, que esperés demanant in-

10220-1

formes més concrets sobre les meves necessitats me-
tàliques, i que després ja veuríem. Em vaia parau-
la: que em vingué a dir que si està al seu a-bas-
tament pagar les despeses ho farà.

Apart, un gest de l'amic quasi patern~~al~~
em va encisar pel que té de noble i pur, i en-
cava que em veubla que no veia res, ho agraeixo
molt profundament.

Dimecres, dia 26 d'octubre.

Fra dos dies ja que fa un temps propi del
ple Riuern.

He sortit una estona amb la Mari-Cere;
velació de prova amistat. Després he vingut ací al pis
a escriure una estona i sentir música. Més tard
a sopar sota una intensa pluja; retorn de la tor-
re en iguals condicions. Primerament un mo-
ment de gaulada amb el pare de les Olvejar;
de seguida un altre bon moment amb l'Anna
Maria. Després a cà la Mimi i finalment una
estona a l'Europa. I ara a dormir.

Dimecres, dia 27 d'octubre.

He rebut lletra d'en Vilar. És afectuosa com

1231

sempre i amb unes fal·laçes perspectives; perspectives i fal·laçes memòries, però que com diu ell poden esdevenir realitats.

No em dir del què es tracta; només em demana un marge de confiança d'un o dos dies i m'hi sort, em manifesta que podrà fer qualsevol més opal mi "que m'irineu m de tout en tant i donar-vos bons consells".

A veure què en resultava.

Dimecres, dia 21 d'octubre.

He Anit ^{unig anar} als portes de cà la Mireia com faig sovint. Anit even extraordinaris amb motiu de la primera sortida de la Loretta (Cantosa) després d'haver estat allitada a causa d'un avortament.

Una estona força ben passada.

Dissabte, dia 1er de novembre del 1941.

Anit sortirem una estona en Pol i jo. Abans havia acompanyat un moment a la Mari-Lore la qual sortia a passejar amb en Padilla.

En Pol, un altre company i jo entrarem al "Sans Souci" sense saber que l'al·ludida Mari-

Éere estava allí, amb aital motiu la solidarietat
i ens asseguràvem tots junts, després vivem per
una breu passada en Pol, ella i jo, i a la fi
a dormir.

Durant la conversació i tota vegada que
conec els sentiments que ella ha sentit o sent per
en Pol, vaig treure la pitjor mala impressió de
tots els desplaçaments que havia experimentat sobre
el seu caràcter. Des d'ara em temo molt que
aquella noia no acabi essent un tomiaquet
qualsevol.

En Pol és un doner consummat; sap atreu
amb art i dominar, les dones. Després, quan les
té sota la seva influència, en fa el que vol, i adue
tractar-les una mica a boqueta, i elles, en el
fons, tan contentes i satisfetes!

De tots encara, fins ara, encara no li
he vist una dona espiritualmente forta; no li
he vist una Carine, per exemple. Estes les que li
he conegut han estat o tomiaquets, futurs tomia-
quets o còies. La millor com a temps de doner
que li he conegut, ha estat la doctoressa Folden-
berg; però aquesta tenia la passió dels capicis, de
les reusacions noves i a més a més era una

centro-europea.

Com que la majoria, o almenys una bona part de les dones, poden classificar-se entre els tipus objectius massa eminentats, hem aú l'èxit incontestable d'en Pol i al mateix temps la demostració que les dones admeten i volen quasi totes, la tirania, el despotisme i el domini de l'home sobre d'elles. Tant, que si algú pot tractar-les d'igual a igual i no fer pesen l'autoritat masculina sobre l'esperit femení, pocassa molt sovint (quasi sempre) perquè la dona en qüestió, inferior innata o per educació, per velació o per esperit, no ho compreu. El més curiós és que en les seves manifestacions verbals, diu quasi sempre, que no vol ésser dominada; mes des del fons de la seva ànima, la veu secreta de la seva inferioritat, crida veus ella el predominiu del masculí.

Ja, no voldria per mi una dona d'aquells, no voldria, amb la meua muller, predominar autoritàriament dins el matrimoni. Ben repugna ésser "Cap de família"; primer principi d'autoritat imposada. Si un cap unit a una dona en sangrés compte que té aquesta falla, seria una

gran derelució per mi.

Coment a la Mari-Lene veig veure aliv
més clarament que mai, que té l'esperit d'incloua
que tant abunda entre les dones. Vol ésser, malgrat
el que pugni manifestar en contra, dominada
autoritàriament i potser serptòticament inclús, per
un home.

Però això no seria gran o no tot, si no fos
que a més a més li atreu una mica massa l'atenció
i just amb d'altres conseqüències, fa d'ella una
candidata a l'ventura i després a la caiguda
moltes vegades inevitable, del vici.

Avit va emetre dos o tres conceptes que em
van arribar a l'ànima pel perillós que són
en una noia de vint anys; em feuen mal
perquè li veu molt bé; però ho porta a la sang.

La guerra requereix el seu curs dur i despiuat
a l'est. Ara les batalles, ja de resum terrible i mon-
tífenes ho són molt més per les intempèries: la neu,
el fred, el plang (hoan dir que en alguns indrets n'hi
ha més de cinquanta centímetres) augmenten les
clacritats dels combatents.

Fa uns quants dies que els alemanys i llurs
aliats, emprengueren una gegantina ofensiva con-

1225

tra Moscú, del qual sembla que estan a uns vintanta-cinc quilòmetres. Al nord de l'immens front no hi ha res de nou; Veningrad resisteix el setge. En canvi, al sud, progressen els germànics, italians, hongaresos i rumans. Després de la caiguda d'Odessa vanen accentuar llur progressió i ara estan conquistant tota la vella industrial del Donetz.

Dilluns, dia 2 de novembre.

Avui vaig sortir amb la Mari. Però i a veurem al Teatre Municipal. Abans, i mentre un nou company anomenat Espinosa, premia les entrades, varem anar a prendre el té.

Després d'un bon procurore, vinguérem tot tres ací al pis, on parlàvem una bona estona acompanyats de la ràdio.

Avui heig de veure-la; vindrà ací a les cinc.

Malgrat els dies que s'han esclat sense cessar-la i molt menys sense acabar el seu cos, no en sento la més mínima necessitat ni atracció.

Dilluns, dia 2 de novembre.

He sentit de nou amb la Maria. Fere. Més tard hem trobat en Pol amb el qual hem anat a l'Europa a fer un got. Últimament tot tre, a la cà la Comtesa i a la fi, ella i jo aú el pis.

Durant la darrera estada de la nostra sortida he tingut ocasió de bejar-la i ho he fet de nou; però d'una manera freda, sense passió i quasi sense atracció.

Total que les nostres relacions materials d'abans han passat al domini del record.

Dimecres, dia 5 de novembre.

Pol com havia previst, el reuni de Reub-peller és irrevoltable. El fill d'en Cardús em diu que com a mínim necessitaria uns 800 francs mensuals. No li ha res a fer en absolut.

Ara em resta encara una altra il·lusió que segurament acabarà com aquesta: la d'en Villev. be fi, que el meu destí és la viuya a Servien; no li ha altre remei!

Ara també, la meua mare em explica detalladament el colvari de l'operació de la Comxita i el greu que va arribar. Pobra meua mare! Quan acabarà el teu sofriment!

1224

Dijous, dia 7 de novembre.

Aquest matí és el regan d'un diumenge que vaig festa. Ha estat degut a què, abans de marxar de Montauban, volia fer-me una fotografia un xic bona, tarrany postal, i aquest matí hi he anat.

La resta del dia no gran cosa de nou: Un moment amb la Mari-Fere a la qual he dit per què ella sortia amb un amic seu, i quasi res més.

Avui vaig anar al cinema amb ella; aquesta d'ovni m'ha dit de sortir de nou. No sé encara si ho faré; seria també haurien d'anar junts al teatre que fan dues obres espanyoles. No sé tampoc si hi aniré.

Dilluns, dia 10 de novembre.

Amb en Paul hem anat aquest vespre al teatre Municipal a veure o millor dit, a sentir el que hem dit el millor violonista de França, en Jacques Chéban. No ha estat reslament.

Dijous, dia 12 de novembre

Amb la Mari-Fere hem anat al Royal a veure "Sérénade", un film amb música de

Schubert : on li n'est representat ell mateix. M'ha agradat molt.

Divendres, dia 14 de novembre.

Aueni he acabat de treballar a càrrec Nat. A partir de demà i fins al dilluns al demanat, seré l'hoste de les senyoretes Rossel. El vesit dilluns pensó marxar de Montauban, fer unes cues llores a Toulouse i anar a fer nit a Narbonne amb en Vicens; i d'ellí, probablement al dia següent, retornar a Servian.

Amb el Nat hi verto tan amic com abans; és a dir: continue essent l'amic d'en Pol, que ha treballat uns mesos a casa d'ell i ara se'n va. L'opinió meua sobre ell és la mateixa. D'aquesta estada a la casa llur m'he profunditzat una altra amistat: la del fill, en Paul, al qual aprecio força. Ell, per la seva part, em considera el seu amic; em respecta, em estima i fins i tot crec que guarda miura.

Dissabte, dia 15 de novembre.

He desistit el dia a fer algunes visites i

a preparar l'equipatge.

Pel vespre hem fet un bon sopar com de costum i després de parlar i riure hem anat a cà la Contesa una estona. Jo de braçet amb la Minnie. Un Pol li ha circumat a ella que en Laura, un catolà de Lleida, potser li faria la peça; mes ella s'ha vingut a refugiar a mi.

Fant la Minnie com la Cécile es porten molt bé amb mi. Mengi s'oc a tí, amb tota cura.

Dimencge, dia 15 de Novembre

Pel matí, després de la retenció dels equipatges, he sortit a prendre el verumont amb la Mari-Fer. I per la tarda, després d'un excellent dinar, hem tornat a sortir, anant primer a l'Europe on m'hi esperaven a mi i a més uns quants amics. Després d'estar una estona allí ens hem anat ella i jo, al cinema a veure un bon programa.

A la sortida del cine hem retornat a l'Europe on amb en Pol, Jeanette i Renée, hem pres l'opereta. Finalment, poc

després de l'arribada d'en Saura, hem anat a sopar a cà la Minnie en honor de la meua marxa: hereu 7: en Sol, Saura, Jeannette, Mari-Ère, Cécile, Minnie i jo.

L'àpat vaulent veure i ser extraordinari estava molt ben presentat. L'ambient era bo: tot hom estava content. Jo mateix, tenia un humor molt bo: la vigília no estava tant-ne molt més, com mai no havia estat a Montauban, tant és així que tot hom me reconeixia. I no fou precisament pels efectes de la beguda; aixíem beure sí, però no en excés; fumàrem i parlàrem. El que és cert és que estarem tots predisposats a divertir-nos: ho aconseguirem plenament, parlant, rient, fumant, bevent, ballant, etc., etc. Una nit inoblidable de divertiment, de riure, de ball de besos i... d'alegria. Jo, que en aquest aspecte no sóc pas molt propens a l'alegria-me, a aquesta vegada no sols em l'alegria sinó que algú portava la batuta. Bufí, que gràcies a l'amabilitat extraordinària de les germanes Roussel: a en Sol, vàrem fer una festa de comiat de record perenne.

Dilluns, dia 17 de novembre.

Després d'haver pujat a càrrec Roussel a enganyar, he anat a facturar els equipatges. Un amic, m'estava esperant la Comtesa, la qual m'advertia que ja m'havia acomiadat definitivament d'ella, al saber que encara no havia arribat, volgué veure'm de nou. És extraordinàriament amable.

Poc després m'acomodava de les banys-sines germanes Roussel, dels Nat i personal del magatzem i amb en Paul fill, marxava vers l'estació. L'altre Pol no ha pogut venir perquè estava al jutjat. La Mari. fere, que prometé fer els possibles per esser-hi, tampoc no ha aparegut.

A les 12'03 abandonava Montauban donant per acabada la meua segona estada en aquesta ciutat. Aquesta vegada m'hi he passat 6 mesos menys 2 dies, exactament. Si bé m'hi he passat estones ben dolentes de treball dur, m'hi he passat també hores delicioses de goig i satisfaccions agradables. D'aquí's tot, doncs, per ben emprat i deiseu carrer al teu que em porta vers una nova vida

que no desonca del tot.

A Montauban hi deixo bones amistats i
bons records.

A Toulouse m'he parat un parell
d'hores per visitar la ciutat. Casualment he
vist a un Ferrais, un sargent que tenien
a l'Hospital de l'XI. Hem anat a prendre
café junts.

A Carcassonne m'he parat una estona
i ho he aprofitat per enviar una tripa a Ca Ma-
ri. Fere.

Finalment he arribat a Narbonne avant
a sopar i dormir amb en Vicenç.

Dimarts, dia 19 de novembre. Serviciis.

Aquest matí, després d'haver passejat
una bona estona amb en Vicenç per Narbonne,
he muntat de nou al tren vers Périgueux i d'a-
questa ciutat, immediatament amb autobús
vers ací a Sorciac, on m'he arribat de
nou a les 12 hores.

De nou femo a estar curriug d'aquests
éssers estimats que m'han rebut amb el mateix
afecte de sempre. I ací s'ha dit per via.

1233.

L'única que falta, ni bé arriba Janina, és l'Elisabeth

Dimecres, dia 19 de novembre.

Hem anat a Rijios a veure l'Elisabeth. Jo he estat el primer d'abraçar-la. Vota encara d'el·lenta.

No hem parlat encara gaire ni bé per veig que, deuenys sentimentalment, l'assistat serà la mateixa.

Dijous, dia 21 de novembre.

Altr veig tornar a besar a l'Elisabeth també; no gaire però. Fortuïnament, veig que el seu cos s'aten novament; es sembla molt més que el de la Maria. Veuem la continuació.

Tring era un trobo molt bé. L'aspecte un fa oblidar el canvi notable d'el·lenciació.

Dia de correspondència en complimentant les assistats.

Dissabte, dia 22 de novembre.

M'he anat a assajar i acabar d'aprendre un xic més que poder marxar sol, la poda de vinya. Hem m'ha dit avui que ja puc agafar la colla. Així doncs, tal com havia previst amb el meu patró, el neyer Jacques Portes, l'alcalde del poble, començarà a treballar el proper dilluns.

La placeta de campord que agafaré ara és una de les millors que hem pot trobar aï, perquè és un pati que tracta molt bé els arbres i a més a més el fet d'èsser alcalde sempre et fa veure.

He rebut una amable carta de la Lucette Rivière de Clizé, en la qual em diu que es recorden, ella i les seves germanes, de mi i dels bons temps que estàvem a Clizé. La Ninette em que m'escriurà també.

Dimecres, dia 25 de desembre.

Fa tres o quatre dies que hem tornat a parlar de la Cirindica i de Libia en general. De nou hi tornem a haver batalla. Els anglesos han iniciat una nova ofensiva. Fins ara sembla que no hi ha per ells. Vençem.

1235

A l'Àfrica ^{Oriental} ja no resta res més de l'Àix
llevat de la guarnició de Jandar, a Abissínia, la
qual continua resistint.

Sobre el front oriental hi ha les mateixes
acarnissades batalles de sempre. Els alemanys con-
tinuen conquistant terreny el qual és rebut
pel rusos amb tota cura i combat. Leningrad
resisteix unegrat que encerclat i assetjat; Mos-
cú comença per alguns llocs a sentir de
prop els seus assetjadors. Segons el diari d'a-
vui els germànics estan a 15 Km. per la
part nord-oest de la ciutat.

Al sud de l'immens front els germà-
nics han conquistat Rostov, centre industrial
molt important a l'entrada del Càucus. El més
a més sembla que la península de Crimea
està quasi tota en poder dels alemanys menys
Sebastopol.

Ja estic convertit novament en camperol.
Aveni és el segon dia de la meua represa.
Ben lleus a quarts de sis del matí; després de
vestir-me i ventar-me, preparo la meua alforja,
(una meua de motxila) i cap a treballar. De
set a vuit ens parem mitja hora enmuntar i

reprenem fins a les onze. Després d'una hora que
 hom dona per dinar hi tornem altra vegada
 fins a les quatre que s'acaba la jornada. En
 total la jornada és de vuit hores. Pel vespre,
 doncs, em resta més hores que a Montauban
 per paquer llegir, escriure, etc. Si així fos la vida
 de relaxació que feia allà hi podria fàcilment de-
 ociar hi més moments, car allà havia de
 treballar com a mínim deu hores avui a
 l'hivern que a penes fa dia. A més a més,
 les vuit hores d'aquí no són tan intenses; hom
 es reposa una bona estona matí i tarda i la
 tasca no és esgotadora, deuenys per avui. Per
 resumir: si aquí la manutenció fos tan bona
 com allà, a mi m'interessaria cent vegades
 més aquest sistema de treball perquè després
 de la jornada sóc lleure i puc fer el que vull;
 malgrat la diferència d'alimentació fins ara
 em trobo bé i no emporto el caqui.

Aquest matí he rebut dues lletres: una
 d'en Pol i una altra de la seva germana.
 Grana diferència de l'una a l'altra! La
 del germà, espectacular, amable, lletre de veni-
 table senyor. La de la germana destil·la fel.

1237

Donc respon a una tarja nueva que ella ha interpretat malament i me'n fot pel desuolt. Com que és una lamentable mala interpretació segut a no sé quins costums per part d'ella, penso contestar per posar els punts sobre les is. Ho faré perquè crec que és un deure i amb miure a en Pol i a en Paul. Si després s'enterta en mantenir la seva lletra d'amistat rectifica, "tant pis" com diuen, etc.

Dimecres, dia 26 de novembre.

Aquesta tarda quan arribava de la vinya i tot just m'avia descarregat, he tingut una molt agradable sorpresa: He vingut a veure'm el meu bon amic Ferran Foa, el qual venia de Marsella en direcció a un poblet d'aquest departament per treballar la terra.

Des de que entràvem a França que no ens havíem vist. Jo vaig contar una aventura i ell una altra i heus oï que per casualitat ens hem retrobat, o millor dit com que ell sabia que jo estava etc., ho ha aprofitat per veure'm.

Hem parlat una bona estona (no gaire per les ganes que en teníem) i ens hem promès que tan prompte com podrem ens reveurem aú mateix o a Poitiers.

Dissabte, dia 29 de novembre.

No he anat a treballar en tot el dia. Pleu quasi sense parar.

Heu passat les hores ordenant coses meves, llegint i escrivint. Temps agradable si bé monòton; una mena de monotonia agradable, tranquil·la i dolça.

Potser després escriuré a en Pelai. En Lora em va explicar la seva vida a Marsella i la que jo li podria fer. No m'interessa per ella; prefereixo la d'aú. Li escriuré explicant-li el cas.

Servian, Servian i Servian! El meu únic, veritable refugi natural! Bellec tinc un aspecte com bé. La tia Angela em diu que ja no em deixarà marxar més. M'ha trobat molt bé. Si pogués fer un altre treball que no fos el de eduperol i tenir una alimentació més bona, seria el

màxim que podria aspirar a França. Com que aquestes dues coses ara no són possibles, m'heig d'accontentar amb algunes o no més.

Serviran resta el meu domicili oficial i forçat. Menys mal que la gran estima que li tinc, representada per la família Pujol, m'hi fa l'estada molt més placenta.

Dimenge, dia 30 de novembre.

Ha continuat plovent tota la nit i tot el dia sense parar. Son les 22'45 hores i encara continua.

Al dematí no hem fet gran cosa: trofiquer una mica a la cuina i se seguit a dinar. M'he llevat tard com mai, les 9'45, hora vella.

Per la tarda hem anat al cinema: bli i jo, Rosa i Joffe. Bon programa. Un curtmetratge, com que plouia i se no hi ha costum d'anar als cafès amb noies, hem retornat a casa, berenat i lectura i xerrameca.

Ací, dins d'aquest ambient, les hores passades en família són agradables i fugisseres. A càrrec Nat, quan em volien retreure dins d'elles ambient familiar, començava a sentir-me requitós i

a engrisar la llibertat.

Dilluns, dia 7 de Desembre del 1941.

Per Craver continuat plorant durant tot el dia tampoc no he anat a treballar. Al matí, he pres dones un xic la matinada amb desdormir el llit; després lectura de premsa, algun petit treball fet amb gust i entusiasme i a dinar.

Després de dinar lectura i escriptura. He contestat una lletra rebuda avui a la Mari-Ère. Comença a planyer's de què no em recordo d'ella perquè en la meua primera correspondència des d'aquí no he mirat gens. És la meua lletra destitit el meu humor i fa constar que ella continua recordant-me, que quan veu un timbre de lloc semblant al que jo tenia es gira creient que encara puc ésser jo. Però la carta de Sapirac i altres notícies li guarden la recordança.

El correu m'ha portat a més a més dues targetes postals; una d'en Pelai Vilas en em diu que continua treballant per ésser-me útil, i una altra d'en Pevircrau el qual és ja

12.413

de retorn del sanatori, ni bé que encara no guarit.
De totes maneres està declarat inútil total i amb
la pensió que cobra té l'existència assegurada.

Enria a punt de tirar el carreu la
nova lletra per en Pelai. En un post-scriptum
que li he fet en'he ratificat en la nova posi-
ció actual sobre la vida que mena ací.

Dimecres, dia 2 de desembre.

He rebut una molt amable lletra de la
Mèrie Roussel. M'opereix una vegada més cosa nova
ni un dia per qualsevol motiu, retorn a Mau-
loubert; tant ella com la seva germana Cécile
es faran molt contents, en rebre'm. Agraeixo molt
aquesta nova atenció d'elles. Com que em diuen
que si no hi veig, les meves lletres seran ben rebu-
des, penso escriure-les-hi promptly.

Dimecres, dia 2 de desembre.

Abans d'anar en Pitariu va tenir a Saint
Florentin-Vergigny, (Yonne) una entrevista amb
el mariscal Foching. Han publicat un commu-
nicat oficial, però no diu res del que han tractat
malgrat haver durat tres hores. Veurem si després,

per l'avenir, sobrem amb acts el que ara no ens vo-
len dir amb paraules.

La situació internacional està molt il-
luminada per sopir una nova variació important,
particularment entre el Japó i els E. E. U. A part
d'això la guerra continua dura: a Rússia da-
vant de Moscou, Leningrad i al oest de Rostov
repres pels soviets, i a Sibíria, en una batalla
violenta i anulliforme on sembla que hi ha
ventatges pels anglesos.

El darrer focus de la resistència italiana
a Abissínia ja s'ha acabat des de fa uns dies. Es
tractava de Gondar.

Dissabte, dia 6 de desembre.

Avui hem celebrat la nostra anniver-
sària entre el Joffe i la Rosa. Jo he fet de testimo-
ni. Al mateix temps hem celebrat també
de bon matí el 19^è aniversari de l'8li.

Després de passar pels tràmits oficials
de la rosa, hem tornat a casa on després d'ha-
ver omnorsat hem ha anat a passejar pel
poble i prendre aperitius a dos cafès, acompanyat
pels nostres amics i bromes.

1243

Jo he portat durant tot el dia com a companya, una cosina de la Rosa, força interessant i jove encara que suscipida i vanitosa.

El dinar ha estat força bo i abundant malgrat les circumstàncies. Després hem ballat i fet fotos. El ball s'ha prolongat fins a l'hora del menjar aperitiu, event intens, divertit i animat. Ben havent sopat hi hem tornat de nou al ball i fins a mitja nit.

A més a més, abans de sopar hi heu hagut una primera estona a volar amb l'èli. No ha estat molt llarga, però sí molt intensa i dolça, com en els millors temps.

Per resumir ha estat una diada molt ben aprofitada, agradable i de bon record.

Dimenge, dia 7 de desembre.

Després de prendre una mica la ma-tinada me'n he anat a Montblanc, poble veí situat a uns 7 quilòmetres en abans hi havia un servei de autobusos. El viatge ha estat en va, car ja no funcionen.

Ben havent dinat m'han vingut a

venir uns quants nois i noies, i hem anat a casa d'una d'elles, a ballar amb un gramòfon.

Bona tarda i bones ballades.

Abans de sopar amb l'Éli i l'Inette a prendre l'aperitiu. Havent sopat al cine.

Bona vetllada.

Dilluns, dia 8 de desembre.

He rebut una molt afetuosa lletre, vull dir troja de la Comtesa de Montauban, signada a més a més per la Minnie, Cécile i en Paul (Pol.).

Fins ara, en aquesta nova estada en aquest poble, faig més vida de relaxació que mai; freqüentment més malgrat que el jovent d'aquí és molt bast i manca de les més elementals atencions de l'educació ciutadana. No obstant, entre meues coses i altres, la vida és més agradable.

Dimarts, dia 9 de desembre.

El diari d'avui porta noves inte-

1245

ressants:

En principi a París hi ha hagut dos
atentats més. Fa poc n'hi va haver un altre
el qual va provocar una crida patètica del
Mariscal, la qual, pel que es veu, no ha tingut
cap efecte. Atentats i sabotatges es produeixen for-
ta sovint sense que fins ara hagin pogut
trobar mai els autors, la qual cosa prova
que la població de la zona ocupada, fa
els ulls grossos a aquestes atentats i inclús
ho ven amb certa satisfacció perquè en sembla
que en general ja n'ertan fins a la coro-
neta dels alemanys. Bona nit, el prefecte
del Sena i tots les autoritats polítiques, militars
i eclesiàstiques del departament, llencen una
nova crida a l'ordre als parisencs⁽¹⁾. És
curiós: hom no ha ordenat el bucellament de
cap otatge; namés precaucions de policia.

Sobre el front rus res de nou - segons
els diaris d'ahir - avui els alemanys diuen
que "d'ara endavant les operacions estan
condicionades per l'hivern rus"; no els diaris
sinó el mateix comunicat oficial. Fun-
potència?

(1) Jen Pétain transmet a l'Hitler els seus condols.

A l'extrem orient ja ha esclatat la guerra. Fan el dia 7. Han començat els japonesos atacant Hawaii, Filipines, l'illa de Guam i Hong-Kong; han pres l'illa de Wake, desembarcat a Malàisia i a Tailàndia. Això és el que oim el diari d'avui. Han no oim res d'atacs americans ni anglesos.

Al Japó, com conseqüència d'aquesta obertura d'hostilitats, ha declarat la guerra als E.E.U.U. i a l'Anglaterra. Per contra al Japó li han immediatament declarat la guerra Anglaterra, E.E.U.U. Austràlia, Costa-Rica, Nicaragua, Canadà, Índia, neerlandesa, i em sembla que igualment la Unió Indopacífica i Nova Zelanda. Confirmats tots.

De totes aquestes declaracions comptem com a serioses les dues primeres; els altres són dominis anglesos o com Costa-Rica i Nicaragua, que són dominis econòmics nordamericans. En quant a les Índies neerlandeses hi col·laborem perquè oficialment el govern holandès resideix a Londres i continua mantenint la seva sobirania sobre el seu imperi.

Un cas curiós és que el Japó no ha parlat ni ha fet res contra la U. R. S. S. En canvi, Anglaterra, va declarar fa dos o tres dies, la guerra a Finlàndia, Hon-
gria i Rumania, que combaten a Rússia.

Dimarts, dia 12 de desembre.

Heu sent més noves de guerra: Les re-
públiques americanes de Santo Domingo, Gua-
temala, Costa Rica, Haití, Honduras, Nicara-
gua, Panamà i Salvador, han declarat la
guerra de pura forma com podríem dir,
segons el acord de La Havanca.

El diari d'ahir porta encara una altra
declaració de guerra: la de Cuba, i una rup-
tura (d'hostilitat) de relacions: la de Colòmbia.
Mèxic no ha declarat oficialment la guerra,
però ha decretat la ruptura de relacions i el
bloqueig dels honors nipons.

En quant a les repúbliques americanes
del sud només hi ha fins ara l'Ecuador ha
 declarat la guerra. L'Uruguay, l'Argentina i el
Paraguay probablement tancaran les seves soli-
dantat amb Washington.

Concretament no se sap res encara de Xile, Bolívia, Veneçuela i Perú, però de tots maneres, hem pot dir que tots els Estats americans faran causa comuna amb els E. E. U. U., encara que bèl·licament ja ara faran els seus Estats; en tot cas, ajutaran a controlar les accions fent patèlles amb llurs febles esquadres.

La marxa general de la guerra és la següent: a Líbia, una lleu victòria fet decisiva. A Rússia, regens els demanys, es s'espera a posar l'hivern el millor possible sense albirar nous punts estratègics; regens els soviets, ataquen el sud i al centre han regnat una ciutat important. Temperatura -50°. Al Pacífic grans batalles aero-navals, presa de l'illa de Guam, desembarc a Filipines, a Indonèsia, etc., etc. Fins ara set victòries japoneses, sobretot en el domini del mar, on, regens sens dubte, quatre unitats de línia com a mínim, Anglo-russes, han estat destruïdes.

Xina, malgrat haver declarat oficialment la guerra al Japó, fins ara no ha fet res d'important.

Dimarsenge, dia 14 de desembre.

Després d'haver fet una matineda dedicada gairebé a neteja personal, prop de migdia he sortit de casa per veure si veia el meu patró. L'he trobat al Grand Café parlant amb un senyor. Juan he acabat i com que ja m'ha via remarcant, s'ha adreçat envers mi.

El motiu de la meua visita era de dir-li si em podia fer un vol per un parell de oves. Poc a poc hem creuat una agradable conversa parlant un xic de tot. M'ha convidat a prendre l'aperitiu i s'ha plerupat que em veigi obligat a fer els treballs del camp; s'ha ofert inclús, voluntària i espontàniament, deuen da la meua condició de deslede, per veure si pot fer quelcom per mi. No li tinc cap confiança per dues causes: 1ª perquè venir en dia, veí a França, és molt difícil per no dir impossible, obrir-te camp legal dins de les indústries i l'ad. ministerial en general, i 2ª perquè a més a més és un home de negocis pessa actiu, altra és ser deslede, i a la millor, com que no el veig pas sovint, no se'n recordarà més.

Buena una altra família francesa s'ha

ofert aquí també, espontàniament, per cercar-me qualsem en una oficina municipal o altra cosa per l'entel. Són dos experiments molt llaçbles en la intenció, però que no crec en que siguin reditats.

En l'horat d'inat hem anat a fer fotos i passejar per les rodolies del poble, en feia una tarda magnífica. La passejada ha estat molt agradable. Després d'haver arribat de Montauban que encara no havíem tingut l'8. li i jo una bona estona tranquil·la per parlar de les nostres coses. Aquí, sans, ho hem aprofitat bastant bé, manifestant-li principalment les meues impressions visuals durant la meua estada a Montauban.

Després d'haver pres un repens en compa-panyia dels nostres companys, (dues parelles més) hem retornat a casa des d'on hem ^{estat} a ballar. Fins a l'hora de sopar hem ballat intensament amentzgat a més a més d'un feriógraf, d'un bon i abundant beure, beure i tabac.

Finalment hem anat a comprar les entrades per cinema i a sopar.

En resum, un bon dia, millor que

el diumenge passat.

Divendres, dia 19 de desembre.

Ésta la setmana que transcorreix plàcida i treballant regularment. He llegit, escrit, atès la correspondència, passejat bones estones al vespre amb l'Elisabeth, etc.; adhivei ben tingut dos bons moments sols, molt dolços i felisos. Un dia, quan el tingui per curiós sobradament, heuré de parlar de les meves impressions d'aquí comparades amb les de Montauban, en relació a aquella evolució esperitual que usig operar allà.

Diumenge, dia 21 de desembre.

Aquest no ha estat tan bo ni tan passat com l'anterior, però no ha estat tan poc malament. Passeig, cinema, opereta, amena plàtica, etc.

Dimarts, dia 23 de desembre.

La premsa d'aquí porta una nova important i em sembla que a més a més bona per la marxa de les operacions béli-

ques i el curs de la guerra pels aliats o millor encara pels soviets: el Cancellier Hitler ha pres el comandament suprem dels exèrcits alemanys. Trobo jo i tot hom, molt significativa aquesta notícia quan precisament ell no és militar i tenir, com s'ha dit fins ara, els millors comandaments militars del món. Si veritablement no són els millors del món, almenys han demostrat que són bons tècnicament com els que més.

En un comunicat que hom publica, diu que se'n ha fet càrrec a partir del dia 19 del corrent. ~~En~~ ell fa l'homenatge del que fins ara havia estat cap suprem de les forces terrestres, mariscal Von Brauchitsch.

Avui he rebut una lletra de l'Argentina on finalment m'hi comunicuen l'adreça d'aquells parents de la meua mare. Encara inclús, en això tinc mala sort o millor dit, arribo tard, car comptant en què aquesta família estigüés disposada a portar-me allà, avui en dia ja no és possible perquè el govern francès ens impideix sortir de França a tots els expatriats comprats entre 18 i 45

ens i per si això no fos prou, el passatge, di-
ficilíssim d'adquirir, costa més de 22.000 francs!
quan abans no en valia més que uns 10.000.

Dimecres, dia 24 de desembre.

Arit vam tenir l'oli i jo una estona
molt feliç, la més intensa en llibertat de mo-
viments, roba, etc. Abans ens havíem posat d'acord
per cercar un lloc i hora on poguéssim tro-
bar-nos sols com fa temps que no ens hem
trobat, car quan arribo del treball no hi ha
pas l'ocasió de tenir bons moments a sols;
llavors varem decidir de què ella baixés abans
a l'estable quan tothom ja estigués a dormir,
que em cridés discretament la nit i així,
a l'estable mateix, poguem nos retrobar sols i
ambdós ben fluixos de roba. Aquesta era la
única solució viable i airt la preguérem
com a bona, donant-nos un mosquiper re-
sultat. Ella baixà en camisa i sense tres més i
jo vaig sortir en pijama. Inmediatament
començarem a exerciciar-nos, poquent jo
admirar lliurement, per primera vegada,
el nu mosquiper es el descobert, el qual és

veritablement magnífic, fi i sensual; sobretot
 els seus fets es mantenen erèctils i bells sense
 cap artifici; són exuberants, tendres, dolços i
 purs; amb ells i la vista del seu cos vaig pas-
 sar. Hi una estona inoblidable de dolc plaer,
 sense cap mena de disgust perquè hi havia
 fruïció material i espiritual. Ho vaig dos
 espereus continuats esplèndids i altis tant per
 ella que també fou molt feliç sense amar,
 no obstant, a la possessió completa; noví, no-
 veçant les que tenden regions. El pla sortí
 molt bé tot i ésser agoravat, tant bé i tan
 dolç que ens prometíem de repetir-ho si la
 sort ens acompanya.

Aquest vespre hem celebrat molt bé
 la vesuella de Nadal. Beníem com a música un
 aparell de ràdio i un fonògraf amb els quals
 fume ballat fíngotipor-nos-en. Després, a mitja
 nit, hem fet un magnífic ressorsó i finalment,
 després de cant i música, a les ~~12~~ 12 hores de la ma-
 tinada (6 i 4 opies) ens anàvem a dormir.

Dijous, dia 25 de desembre.

M'he llevat un total que senti; ~~no~~ en

recordo, des de que tincis de veure, d'horar. Ho fet
tan tard; eren les 11 del vespatí.

El dia d'ahir no l'ha estat a l'altura
de la novella d'ahir; però no l'ha estat ma-
lament.

A Washington li ha aquests dies unes
entrevistes molt importants; li assisteix en Churchill
en persona, acompanyat dels caps de les forces
armades britàniques i nombrosos experts més.
De la part nordamericana hi ha els mateixos caps
responsables. Han tractat de rector les bases a
una unificació de la conduïda de la guerra
contra l'Eix. A tal efecte, l'han dit que després
hi participaran les altres potències que també
combateu els totalitaris.

Com a fet guerrers importants li ha
la continuació de l'ofensiva russa contra els
alemanys els quals ara ja no poden dir que
es retiren a posicions per hivernar sinó que
per tot reculen. Fins ara, però, malgrat que els
soviet ja han conseguit molt, no li ha ha-
gut res de sensacional.

A Sibíria els britànics es pot dir que ja
han reconquistat de nou tota la Circoncàsia i

que fins i tot ja han entrat a Hripsolitària.

En canvi, a l'extrem Orient, els japonesos porten l'ocultatge. Segurament que ja tenen Hong-Kong i és molt possible que es fegin els ocus de les Filipines, a més a més que empentegen en d'altres diversos punts.

Dimenge, dia 28 de desembre.

Al prop. passat divendres, repetíem el cap l'oli i jo amb el mateix bon resultat de la primera vegada. De pressa (25 minuts) i bé (dos circuls).

Aquest dimenge també hem ballat si bé no tant com la darrera vegada. De tota manera, nos he passat una bona diada, car no n'he pas sentit del brigit continuat. Al vespre cinema.

Dilluns, dia 29 de desembre.

He rebut una extensa lletre de la meua mare on la pobra m'hi explica algunes de les seves penes tal com jo repetidament li he demanat.

Sembla que els meus germans no comprenen prou bé el seu colvari i la negligència

1254

força. A mi inclius ho fan cos aquesta vegada cap dels tres grans m'erin malgrat que en Delfí ha de tornar a marxar, si no ho ha fet ja, al servei militar. Sento aquesta indignació perquè ve precisament d'ells i perquè els considero culpables de deixar-me massa veient sense noves.

Al mateix temps em dona una altra nova desagradable i que sento sincerament: L'oncle Sababall fou atropellat per un automòbil a la plaça d'Esquinas el dia 6 del corrent, o sigui el dia queací celebràvem la nosa. Rebé ferides greus de les quals se'ha mort a una clínica. Malgrat que el meu afecte, parentesc i compenetració era i és més fort amb la tia i cosines, lamento veritablement aquesta pèrdua.

I una altra defunció successiva: La d'un antic company de treball de la Caixa de Pensions, en Juli Boza.

Dimarts, dia 30 de desembre.

Dues interessants lletres rebudes veien: Una d'en Selai, magnífica! una altra d'en

Pol en m'albira un nou treball interessant i de rendiment, i finalment una de l'Ona Maria Obrajor on, en dues extenses etapes, m'explica tot l'ocorregut des dels meus cursos.

La d'en Pol aquesta vegada m'ha deixat tan fresc, contrast sorprenentment quan l'altre vegada que em cridà, vaig acollir la seva lletria com un murmur. És que em trobo bé ara ací; no em sento tan ergotat com llavors. Per més curiositat que per interès li he dit que em fagi conèixer el resultat.

Dimecres, dia 31 de Desembre del 1941.

Un altre any que finisceix i passa completament a l'exili!

Si fos un bon resum d'aquesta anyada que s'acaba d'encolar, comparant-la amb les altres dues, quan, que ja porto a França, em semblaria que, a grans trets, trobaria que, malgrat l'aventura de la marxa, aquest any ha estat, en general, millor que el 39 i que el 40.

De fet, doncs, trobo que molt lleument, a més cada any una lleugera millora de situació, encara que algunes vegades hagi tingut moments

ben durs: El 1939 fou el dolorós de la nostra derrota, el del captiveri de tots els soldats, el meu, l'empresonament del meu pobre pare, la vida i salvatori de la meua mare, la dura prova del camp de concentració, etc., etc. El 1940, potser, fou el més discretament ben passat. Començà bé a Normandia, continuà millor (qualificativament emprats tota la vida esquerdada per l'exiliat) a Chizé, hi haquí la felicitat variada de Servian, i finalment la de Montauban. Però, aquest any passà d'una cosa: que no vaig pagar tenir mai una situació estable i lleu.

El 1941 començà bé a Montauban; després, veí, tingué un desgraciat giravolt, el de la presó; en sortint, veí a sofrir intensament encara, durant uns dos mesos i mig, l'aspecte de la fam i la manca d'un treball inaccostumat per mi. Més tard vingué la bona estada de Montauban, malgrat que també veí sentir la manca del treball, i finalment, torno veí a finals d'any, en, malgrat el treball encara, gaudixo d'una situació estable dins de la nostra situació condició.

Remunint: Ha estat l'any que he treballat més, que potser he passat els moments més durs del meu exili i al mateix temps els més bons. També he tingut la gran satisfacció de tenir una documentació en regla i, en general, sempre he tingut una situació més estable perquè he treballat i guanyat alguns diners.

Començo el 1942 treballant de campesol ni bé dins d'una situació estable; ni pogués menjar una arica més, em consideraria satisfet dins de la nostra condició, car ni bé haig de treballar la terra, gaudixo d'una estada familiar sense penes.

Plans per l'avenir? Esperar guerra, esperar...!

Dijous, dia 1er de febrer del 1942.

Ben me fa pas festa venir aquí; per tant ben treballat tot el dia. L'any treballa per cap d'any treballa tot l'any, hom dir. Tenen ni serà veritat i en quines condicions. Si la nova vida és normal, suposo que aquest diari continuarà i marcarà els fets principals de la nova vida.

Dimenge, dia 4 de gener.

Continua el dimenge amb treball; i amb això l'any. Aquest matí malgrat que hem pres una mica la matinalda, després d'ensorrar hem anat a pensar a la vinya i fins a les tres de la tarda. Fet i fet, quan podia començar una de roba era ja la mateixa hora d'un dia de treball i com que no hi ha res que m'atregeix avui, he decidit no sortir. Havíem de fer ball, però em sembla que no s'ha fet per falta de balladors.

Dimarts, dia 6 de gener.

Avui ha plovisquet durant tot el dia i no hem treballat. M'he estat per casa fent algunes cosetes, escrivint i llegint qualcun.

La vida transcurreix plàcida per ara. Vaig deixant passar els dies en espera de que a la fi en vinguin de millors. La monotonia actual i la manca d'ambient no em donen gaire ganes d'escriure; més ben dit impideixen d'escriure, car si avui mateix tingués un ambient adequat parlaria amb gèst de les meves impressions de Montauban en relació amb

les d'ací, les quals són dignes de menció i bon estudi.

Dilluns, dia 12 de gener.

Començo aquesta setmana sense treballar; aconxi a causa del fred, el qual és tan intens que quasi ningú ha treballat a la vinya. Ultra el fred fa un vent molt fort i geladíssim.

He restat tot el dia a casa fent foc, llegint i escrivint.

Dimarts, dia 13 de gener.

Mu altre dia sense treballar. Continuo fent molt fred, però el vent s'ha parat quasi completament. Deuria pensar reprendre el treball. Quasi diria que en tinc ganes perquè estar tot el dia sense fer res i sense feines. Té dedicat a res profundament, no és gens agradable per mi, sobretot amb el fred que fa el qual t'obliga a viure constantment a la cuina, i únic lloc calent de la casa, i, materialment, no pas sol. Aquesta tarda hi ha hagut pogut anar ben bé a treballar, car ha lluit el sol i es podia aguantar, mes la tia Angela

no ho ha volgut; m'ha dit que ja treballaré quan farà bo.

Dimecres, dia 16 de gener.

Tau passant els dies sense pena ni glòria ni scièrer cap fet eminentable.

Ahír vaig escriure a aquell metge que vaig conèixer a Sarinyena i que s'anomena Pere López Moreno.

El meu germà Antoni, el qual m'és criqué fa uns dies, en companyia dels altres germans, em comunica una altra nova dolorosa que interessa la meua salut ja no gaire forta pel seu procés de pit. El seu esperit lleuger l'ha portat a agafar una malaltia venèria, de la qual no en sé encara l'amplada. Ja la meua mare em deia que no es comportava com exigeix la meua salut delicada i que continuava fent abusos com abusos. Segurament que una de les seves colaverades li ha portat aquest nou entrebanc. En canvi, és una veritable llàstima perquè s'entà perdent prematurament, quan, si s'hagués sabut moderar.

rar i ordenar la seva constitució física, estic convenent que podria fer una llarga vida i adonc quasi asseguraria que no la-
gués tingut ves als pulmons.

Dissabte, dia 17 de gener.

La guerra segueix el seu curs amb ex-
tremada violència per quasi tot el globus.
Sobre ella, conseqüències, comentaris, evolu-
ció, etc. se'n podrien dir moltes coses i jo
podria omplir més d'una pàgina d'aquest
diari amb aital motiu; però... si...

Continuo doncs, a senyalar de tant
en tant, els fet més importants, com veig
fent fins ara:

A Rússia prossegueix l'ofensiva so-
viètica amb intensitat i van reconquer-
vir pobles, ciutats i regions, malgrat la tenax
resistència alemanya, els quals ara ja no
podem omagar llur reculada i aquella
frase que digueren al començament d'ha-
ver-los perat els soviets, ha resultat una
ridícula excusa. Clavens anunciaven que
les operacions restaven subjectades a l'hi-

versus us i que de conseguint l'exèrcit ale-
many es preparava a solidificar les línies
fins a la primavera pròxima.

No sé quins són els plans russos i
llurs possibilitats; per això no puc dir ni
inevitablement obtenen un èxit total d'a-
cord amb llurs objectius.

A l'Extrem Orient continuen essent
els japonesos els que s'emporten els èxits. Tant
màxim a les Filipines els americans es por-
ten força bé, car resistiren heroïcament a un
enemic superior en nombre i molt més
aprop de llurs bases. Els anglesos han fallat
una vegada més a Malaca on els japonesos avan-
cen ràpidament vers Singapur al mateix
temps que ataquen i desembarquen a les illes
neerlandeses i comencen a atacar Austràlia.
Els únics que es porten bé són els xinesos els
quals tots sols fan recular als japonesos. A més
a més hem parlat d'anar a ajudar els blancs
a Birmaníia i a Malaca i a Chang-~~ou~~-~~Xee~~
hem li atribuïm l'honor de marcar tropes
blanques quan abans, els que marcaven el llepen,
li trobem tots els mitjans de comunicació,

ajut i suministre i l'abandonarem a la seva sort. Oh! les forces dels pobles o millor dit dels governs!

Dimenge, dia 18 de gener.

Heu fet una bona sortida aquesta tarda l'oli i jo. Amb l'excusa d'anar a cercar uns quants roquets que havia fet a una vinya, hem pres el carro i hem ariet uns quants. Ulla i jo, com que hem deia que després faríem ball, hem pres les bicic pel retorn. En efecte, al retornar hem ariet, sense gaire confiança de trobar-hi algun, a la campanya on havíem de ballar la qual està inhabilitada i mig en ruïnes. Com que no hi havia ningú, tros d'altres, hi hem restat una bona estona molt agradabilíssima. Allí no hem tingut la lleugeresa de roba de l'estable, però en canvi més tranquil·litat i la posició normal del coite. Aquest, però, no ultrapassa el límit per no la creant jo mateix, o sigui de no destruir la seva essència i, malgrat els sentits mutus, no he tingut en la

1267

més mínima vacil·lació.

Vàries vegades m'he imposat ja aquesta mixtificació del desig i del plaer sexual en atenció a d'altres dones que creia devia fer-los-li aquest homenatge. Mes, quasi sempre, a la fi, he vist que no mereixien aquesta atenció i sobretot d'algunes me'n he repenit perquè elles no comprenen la meua delicadesa ni han considerat com un oporat o un tímid.

És afortunatament, aquesta vegada, que proclamant amb més fermesa i decisió que mai, volguer seguir encara una vegada més aquesta línia de conducta, crec que no m'equivoco, o més ben dit, crec que deo seguir la encara que pugui equivocar-me, perquè ella el meu concepte íntim que es manifesta una vegada més, hi han les circumstàncies socials i de vida actual que podrien fer veure el cas com una baixera de les meues vides.

Allò de l'evolució esperitual que vau operar a Montauban i que els primers dies se'n va treballar un xic a l'estor de nou

en contacte amb l'bli és un fet real. Al principi, no obstant, davant del contacte d'ella i l'atracció que em tenia, vaig arribar a sospitar que no fos així i que continués essent un calent; però el que passa és que si ella m'atreu més que les altres és perquè l'estimo més que cap i no em repugna ni em fastigueja cosa que en d'altres m'arriba sovint.

En conseqüència, l'evolució subsisteix i és un fet perquè malgrat la seva atracció i el contacte d'altres, me'n passo d'ella tant com vull i les altres no em fan ni fred ni calor. Fortuïnament, quan vull establir contacte sexual reaccio normalment com abans.

Estic molt satisfet d'aquesta evolució i constato amb goig que he guanyat una altra gran passió humana, la qual està ja per sota meu.

I encara em fins a notar una altra d'evolució molt interessant en la qual em deslavo també vencedor. Aquesta victòria és important perquè precisament era una passió molt accentuada i que no creia

véner tan fàcilment.

Fins fa poc, sense volguer dir que era un engullidor famolenc, m'agradava força satisfer el meu estómac i delia davant l'espectacle o la perspectiva d'un bon àpat. Els meus sofriments físics de l'anys passat, abans de marxar a Montauban, van causa de veritables exigències alimentàries; però els augmentava amb el meu desig i golafèria.

Juan vaig arribar a la susdita ciutat, vaig tenir, amb novetat gran, grans satisfaccions a la golafèria i a les meves necessitats alimentàries, i encara que considero que l'estómac és interessant, no volia tenir la passió de la golafèria, si bé em satisferia guardar els meus gustos pels aliments fins a satisfer les necessitats naturals. Vaig emprendre immediatament la lluita contra la passió que volia destruir sense gaire contínuença en l'èxit final. Mes, al poc temps, vaig remarcar que començava a operar un canvi, i, en efecte, l'evolució aparegué com a tal sobrepujant jo pel domini de la golafèria i continuant conservant l'apetit i l'interès per satisfer les meves necessi-

tab. Així vaig començar a notor-los a Montau-
ban mateix, me, no li vaig volguer donar estat
perquè no volguer equivocar-me en que no m'és
fo un atapeïment d'alimentació forta. Un
cop sí, vaig adaptar-me fàcilment a la nova
vida i a les notables restriccions sobre el gust
dels aliment, la quantitat i l'heur qualitat.
Encara vaig decidir d'esperar per assegurar-
me si inevitablement era una evolució espe-
tiva, i, en fi, somi crec que ja puc dir
que sí. La meua posició doncs sobre aquest
cas és, actualment, la següent:

Continuo tenint gana i em selecto sols
els bons plats; menjo sí fa o no fa en quantitat
com abans, però no em motivico em pensar
que podria menjar més i millor, en canviar
plats dels altres o en començar sopars de duro.
Si hi ha, menjo normalment, si no hi ha, em
quedo conformet i passo igual. No m'atreuen
glaframent les coses bones com abans encara
que les continuo preprint a les dolentes. Si pro-
quis menjaría millor; però com que no
m'és possible, em quedo tranquil i resignat.
Resumint, crec que la llaminadura, ca

golaferia i altres passions de l'estómac, estau per de sota mi, a ell - a l'estómac - li atribueixo les seves exigències materials normals i pel resta em quedo fresquet i sense martiritzar-me ni mentalment ni materialment.

Després d'aquesta nova victòria, almenys a mi, no veig que cap més passió ni defecte humà important, em dominï ni estigui per damunt meu; tots i tots es dobleguen a la meua voluntat: jocs perniciosos, viciis degeneradors, excessos de qual-que mena: tabac, plaers sexuals, gastroni-mies, begudes, excessos del repòs, dormir, etc.; negligències del deure, de societat, etc., etc.

Hiic poder suficient per fer iés de tots aquests viciis o necessitats portades a l'excés i porar-me qualse vulgari.estic satisfet de mi mateix en aquest aspecte.

Dilluns, dia 26 de gener.

No tinc gaires coses per dir. de vida no té gaires novetats ni canvis. un agut moment que vivie, pensava que tenia en-dera, a Catalunya, perdien tots les esperances

de guanyar la guerra; Barcelona queia.

Els records s'afueixen vius i vigorosos, mes quasi tots tristos i dolorosos; només en hi ha un que és dolç d'aquells temps: el de la Carre.

Si tingués ambient, ni estigués sol, podria escriure algun recordant aquest tercer aniversari. Ja tinc ganes que vingui el bon temps per anar-me'n a escriure a baix a la nova cambra on hi tinc una taula que quan no faig fred, m'agrada molt bé.

Dimarts, dia 27 de gener.

Hem anunciat que a l'Ulster (Gal·les del Nord) ha desembarcat un contingent de tropes americanes, les quals venen a Europa per combatre sense saber on, quant, quants i com. Això sembla que vulgui ésser el preludi d'alguna nova operació; però encara no podem assegurar res.

No sé el que se'hi fanen els anglesos. Nosaltres; el que és al Pacífic estan fent un gran ridícul, sobretot els anglesos. Els japonesos.

nous tenen el domini del mar i regem
 el marítim Churchill, per llarg temps
 encara. L'exèrcit de l'imperi del Sud
 Orient aprofità molt bé els seus pri-
 mers i audaces èxits i ara amb el seu
 domini del mar, està descendent
 per tot arreu amb un èxit que quasi
 podríem dir increïble. Només es pot creure
 perquè és tan gran que no es pot sus-
 gar i on es veuen ben manifestos els errors,
 les febleses i la impopularitat dels aliats.

Els britànics no sols perden al Pacífic
 sinó que comencen a perdre a Cirinica. Quan-
 tes febleses i quantes responsabilitats pesen sobre
 aquest anglès, d'abans, d'ara i de després d'a-
 questa conflagració! Només hi ha els russos
 i els japonesos que van endavant. A veure
 si després, a l'hora de la veritat, se'ls presa-
 ran aquest dos Estats; el segon podria ésser,
 però dubto que ho puguin fer al primer.

Els nordamericans, indultat el seu
 primer desastre naval i la conquesta de
 les Filipines quasi ja en poder dels japonesos,
 no els faig tan culpables fins ara, car ni

hi el primer dur cap el podien evitar, després, les Filipines les defensaren i defensaren prou a prou i amb un coratge extraordinari el costat dels pobres filipins als quals els hem ben sembrat.

Si no fos que el qui paga aquestes febleses és sempre el poble, me'n fota i fins i tot en sentiria la satisfacció de veure que no es remouren quan les nostres barbes es creixen, siní no poden apagar ni el foc de les barbes ni el dels vestits. Només ho sento perquè allargant la guerra així fan morir més i més desgraciats de incerts sense que per això colpegin els veritables responsables.

Aquests anglesos tan admirables en el queus aspectes; però pèrfids en d'altres, com tenen emprant llurs terribles manies, per aconseguir els objectius que els hi interessin. fan una extenuada habilitat política encara que de tant en tant deixin veure el llantó. Ara fa foc a la demat un cas a la Unió Sudamericana que demostrea l'arrelada que té als seus dominis.

12/5

El parlament d'aquest país va refusar per més de 40 vots de majoria, un projecte de proclamar-se en República independent. L'assemblea decidí valguer continuar essent domini de l'imperi Britànic. És tot un cas.

els nordamericans també la saben llarga. Ja es veu que són del mateix origen. A la recent Conferència Panamericana de Rio de Janeiro han obtingut dels altres Estats americans el més important que es proposa. ven; tota l'Amèrica es belluga sota els impulsos dels Estats Units.

Dijous, dia 29 de gener.

Ha plagut aquesta tarda i ara he treballat a fora. A casa he fet alguna feineteta sense importància. Un cas d'oc / així sempre hi ha quelcom a fer i com que ho faig a gust tot va bé. Trina diferència de gust al treball d'aquí al de can West!

No gran cosa més d'interessant a notar car tot continua el ritme normal i cone-
gut.

Si n'hi ha una de cosa a notor i per cert no gaire degra: Avui fa tres anys - regons un dígní en Pare - que hem empro- novada el meu pose, i el pobre encara està entre reixes sense saber quan, un girvelt favorable, podrà retornar-li la llibertat.

Oficialment hi està per vint anys n' hi, regons un dígní en també, cada dia que treballa compta per dos. Així, doncs, ret- nien per mes deu. De tots maners, tenc la ferma esperansa que ni deu n'hi passarà.

Dimecres, dia 4 de febrer del 1942.

Heus ací alguns suposifs més des nous en l'art de la guerra, des quals re- coneixen ara els desfronys, com reconeixen també la reculada general en tot el front malgrat que ací signifia que no són els soviets els que els fan córrer sinó l'eleuada temperatura o millor dit la baixa de $45, 50^{\circ}$ nota zero.

« No els amaguen la força de l'exercit veig, la maters, l'equip, les armes, etc., sinó

1277

que havien pres mesures per induir en error tot enemic que es disposés a envair el territori.

Es així que els alemanys han trobat mapes on hi havia marcades vies fèrries que no existien en realitat, i per l'èbil i notocament aquests mapes donaven una idea totalment falsa de les distàncies i de la configuració geogràfica de terreny.

Els alemanys també trobat igualment, en els uniformes dels oficials morts sobre el camp de batalla, papers interessants però que eren falsos, als quals havien estat posats a les butxaques dels morts per destacament especials durant el curs de la retirada de l'exèrcit rus.

¡ Oieu que eren tants i divergents!
pats!

Dijous, dia 5 de febrer.

Aquest vespre ha marxat vers la muntanya per veure si pot comprar quelcom per menjar, l'blinbeth, acompanyada d'una amiga íntima de la seva

mare. Retornarà a primers de la setmana entrant i si té sort ens podrà allenguar la nostra precària situació alimentària.

Abaus d'ahir, al vespre, a baix a l'estable, vivem tenir una altra estana magnífica, ben però intensíssima: tres espelmes davant la mitja ^{l'ora} escassa que estiguérem junts; tres espelmes imperfectes juntes que fidel a la contigua imposada, el membre no s'ha endinsat mai dins les parets vaginals. *Fortunatex* ella i jo fuim força nous, amb això i amb el contacte directe d'ambdós cosos i requiem - uee que ella també - molquet el denig, amb una facilitat ben plena la nostra mutilació de sensacions.

Avit, amb motiu del corruat en vistes al viatge, em proposà de baixà de nou; mes com que els meus pares se'n anaven a dormir tard no pogué i s'endormí ella també.

Jo, no en tenia cap necessitat ni ganes, i ni heguis baixat lo heguis fet per satisfer-la.

La setmana passada tinguérem dues bones estanes més: Una al menjador, a pen

1279

doct i dos cops requits i l'altra molt més original encara i sobretot agosarada. Fou al llit on dormim l'Albert i jo. Vinqué ella i amb l'Albert i tot, sense mesurar ni d'alli mateix, es vaig oïtà al llit i hi passàvem deliciosament hura estona.

Dissabte, dia 7 de febrer.

Avui fa vuit dies que vòrem començar a escansalar i en tota la setmana que no hem fet altra cosa.

Ja estic com l'any passat fent aquest engotador treball. béguany, però, ho faig en millors condicions i fins i tot menja millor alimentat o oïrà, almenys, el meu organisme no està tan anorreat com l'any darrer.

Dimenge, dia 8 de febrer

Està disposat per marxar de seguida vers la vinya del bosc a poder tot el dia. Aquesta serà la feina i la festa d'avui. Com que oïrà de fer preferència treballar tota la jornada avui que no hi ha

l'Elizabeth i així els altres diuenços només
penseu al mateix, la qual es pot dir que és
de rigor en aquestes contrades.

Al vespre podria anar al cinema
amb l'Yvette, però no tinc la menor inten-
ció de fer-ho.

Estic llegint una sèrie de llibres
de bona literatura francesa: Victor Hugo,
Racine, Corneille, Lamartine, etc. Fins i tot
n'he llegit un d'en Shakespeare. Per ara,
doncs, de lres franceses estic bastant bé
per uns dies, car no dispose pas de massa
temps per llegir. En canvi, fa temps que
sent necessitat de llegir castellà i més en-
cara català; mes no puc satisfer-la per
manca de mitjans. En les grans ciutats
encara hi han bibliotèques, on trobes quelcom,
dimeys en castellà, per satisfer-te un
pic; però aeu no hi ha possibilitat.

Dimecres, dia 11 de febrer.

Oficialment demà passat farà tres
anys que entrea a França. De fet, com
és l'aniversari perquè vaig penetrar per

en territori francès amb les carreres forces
de l'Intendència del XI C. d'E.

De les tres aniversaris que ja porto en
d'aquesta data, el més dolent fou el de
l'any passat el qual vaig passar-lo a la
presó. El primer fou, malgrat les condi-
cions, el millor, car recordo que al veig^{passar}
al costat de l'Odette a Bretteville-sur-Lafage.
Adonc em recordo meravellósament bé
de l'indret on, tot passejant, li vaig
fer notar la data. Fou en aquell bellíssim
bosc de Cinglais que tant i tant dolcs
records em revivo. Era un dels innumerable
petits animals que li havia en tots direc-
cions, nota els més innumerable arbres i re-
pentejant aquell rierol que tants vegades
rebé el meu cos durant les esteses de gim-
nàs i bany que li feia. Aquell any, el
primer, fou, en el dia de l'aniversari,
molt bo; l'any passat, molt dolent i en-
quany ha transcorregut el dia fent
crepuscles. Encara que millor que dotze
mesos enrera, enquany, l'aniversari
no té res d'interessant. Venrem, si ar-

ribem el quart, que tal veia.

Dimenge, dia 15 de febrer.

Aquest vespre hem fet un sopar esplèndid, d'aquells que hem dit d'obaus les restriccions. El motiu ha estat de celebrar l'arribada d'un pare que va aconseguir l'èxit en el seu viatge a la muntanya. No és gaire gros, però a l'extrem molt content i robust en aquests temps tan durs que ens ajudava a passar-lo millor.

Obaus, durant la tarda, hem ballat amb la ràdio, porrajat, begut aperitius, pastissos, etc. I després de sopar el cinema. Un vespre un bon dia.

A part de tot això continua fent un fred molt fort.

Dijous, dia 26 de febrer.

La guerra mundial continua desenvolupant-se sota els mateixos aspectes generals que des del darrer comentari escrit. O sigui que els inicis que mantenen l'operació (fa quasi ja tres mesos) són els russos, i en

sembla que en termes generals aconseguirien força bé llurs objectius i estratègies d'hivern.

Per altra part hi ha a notar tota una sèrie de detalls sobre l'organització i tàctica militar soviètica que fauen a entendre una formidable preparació. Hom parla encara d'un altre truc dels rojos que demostra la precisió i el minucios detall:

Al retirar-se deixaven camuflats en els territoris abandonats a l'enemic, dipòsits de queviures que avor, al retornar-hi, troben encara intactes. Si això és veritablement així és ja el nou plus ultra del camuflatge, tant més quan totes les regions estan desvastades i moltíssims hores minuts fins el punt que els soldats deuenys prefereixen dormir a fora companya que aixoplugar-se en una mansa abandonada, car s'han donat casos que malgrat inspeccions molt bé la dita casa i no trobar-hi res, a mitja nit ha fet explosió per un sistema de mines terrestres introtocables.

Un altre cas significatiu que no demostra pràcticament és que ni un sol canonier

damunt superior ha estat destituit i pel contrari molts caps han estat nomenats generals. I ara s'annuncia encara que un nou exèrcit de tres milions d'homes s'està formant per fer front a la propera campanya de primavera; mentre tant s'organen i usen l'exèrcit mentre enmig d'una temperatura glacial i dins d'unes regions arruïnades i destruïdes.

En el front diplomàtic també faut molta via. Hom sap que quan l'òden va arribar a Moscou, ara darrerament, s'establiren dues bases sobre l'hegemonia futura i present dels continents. El detall de tot això l'ignorem, però se sap que Anglaterra ha cedit als soviets l'hegemonia europea. Ultimament els russos s'apunten una altra magnífica victòria d'aquesta natura:

A Anglaterra li ha hagut un aranjament ministerial resultant l'entrada al poder de dos caps esquerrans notoris: Attlee i Cripps. Sobretot la d'aquest darrer és reusacional perquè d'un cop se'n va a vice-president del Consell i "leader" de la Cambra dels Comuns. L'altre

seu càrrec és incumbent del President del Consell). A més a més es veu clarament que és el que falla el bàndol, i com que fins ara havia estat ambaixador a Moscú i és un personal del Stólin...

En el domini militar els anglesos continuen fent el ridícul; només fan que perdre per tot arreu.

al Pacífic després de perdre tota la Malàsia poderen Singapur en quaranta-vuit hores, plaça forta que tenia l'artilleria més potent del món i que hom considerava imprenable. De les illes de la Sonda ja només resta en llur poder i en el dels holandesos, la de Java, la qual està molt fortificada, és a dir que els grans recursos de matèries primeres de l'imperi colonial holandès, estan a l'origen, sense comptar que el foc corre a Austràlia, que s'estan jugant molt malament Birmanïa i el que el foc pot prendre d'un dia a l'altre a l'Índia.

Però el couble del ridícul i de la impotència és el que hom anomena el cas de Boerst:

En aquesta base militar francesa de la zona ocupada hi havia durant quinze mesos, dos dels millors vaixells de línia alemanys. Els anglesos es tenien en el cap bombardejant-los i llens ací que un bon dia, els dos esmentats vaixells acompanyats d'una forta escorta naval i aèria, tenen la gorada de intentar passar el Pas de Calais per anar a leur base d'Heligoland.

Els britànics concixien aquesta marxa de l'esquadra enemiga i profitaven que passessin pel Pas de Calais per atacar-la des de casa mateix amb ^{els} millors garants d'una bona i fructífera fosca per ells. Mes, de nou fallaren i enlloc d'empunyar ells els cuirassats hi perderen com a mínim un vaixell de guerra i molts més avions que els alemanys. Fou verum, una lamentable senyeta i vergonya.

Dimecres, dia 27 de febrer.

El diari d'avui porta una nova que m'interessaria molt estar ben informat perquè em ~~revela~~ la nova consciència que no donguin aquest cas en ple segle XX.

Es tracta que (segons el diari) quan l'ocupació de Rumania s'encapaven d'ella gràcies a la complicitat d'un espió de vaixell búlgar el qual pilotava un navili de 148 tones, el "Struma", 760 israelites, tots ells de professions intel·lectuals. Sembla que d'altre araven a Europa on els hi reparaven el vaixell i hi bé els tingueren quatre mesos bloquejats en el mateix navili sense poder baixar fer res. Durant aquests mesos - continua dient el diari - les autoritats turques demanaven als països que ells creien susceptibles d'acollir-los si inevitablement algú els volia. El resultat fou negatiu, i mitjà la mateixa Rumania dir que ho els ha volgut perquè s'escapaven claudestíniament. Davant d'això, els turcs, (que tampoc els volien) decidiren expulsar-los de llurs aigües territorials vers la direcció d'on havien vingut. El 23 del corrent, al vespre, el vaixell turc "Alemdar", remolcà el "Struma" fins a l'alta mar - a sis milles de la costa - i l'abandonà a la seva sort. A l'endemà es sabé que s'enfonsava a conseqüència d'una explo-

no sense conceïdes encara els mòbils i regens,
 les darreres noves novies hem u'ha salvat
 que cine o vis.

Dues són les hipòtesis que hem pot fer.
 se d'aquesta tràgica fi: 1.ª Que hagin topat
 a una mina marina o que ells mateixos,
 els derogats emigrants, hagin fet saltar el
 vaixell en suicidi col·lectiu.

Si aquesta segona hipòtesi fos veritat,
 la responsabilitat contra tota la societat urde-
 viendria encara molt més gran.

Es que es pot permetre que una raça,
 un poble, una religió, cap individu ni col-
 lectivitat pugui ésser així, privada del
 dret de viure sobre la terra? Per què els
 jueus han d'ésser així bandejats? Pels fets de
 caràcter religiós que personifiquen el seu poble?
 Per l'autogonisme existent entre ells i el catò-
 licisme? Pel caràcter estret, emprenedor i ta-
 cany que^{ls} ha fet famosos? Siguen quines ni-
 quim les moltes raons que puguin tenir, mai
 hauran prou suficients per justificar, huma-
 nament, aquests crims i atentats al gènere
 humà.

En dir això no vull pas sentar cap principi de preferència ètnica ni religiosa d'ells que em simpatitzi. Ni l'una ni l'altra cosa em diuen res en me'n sento solidari. No obstant, no deixo de reconèixer en el seu possible certes qualitats de raça i certs defectes. En tot cas, ni em simpatitzen en qualsevol és perquè són intel·ligents i perquè sobretot estan perseguits a un grau i excés que és injust. Justa és doncs en ells la unió que tenen i els solidaris que es mostren entre ells.

Dissabte, dia 28 de febrer.

Al "Journal de Genève" he llegit una nova ben sensacional quasi tan gran com la que ahir escrivia:

A Rio de Janeiro, en una cambra d'hotel s'han assassinat voluntàriament el Sr. Stephan Striz i la seva esposa. Hom

Hom ho sap exactament quins han estat els mòbils d'aquest doble suïcida, però el susdit diari diu que és molt possible que estigui lligat als actuals esdeveniments.

Malgrat tot sento la pèrdua d'ell per

1290 51

ésser un gran escriptor, poeta, assagista i historiadore. Les seves obres venen llegides per l'élite intel·lectual de tot el món. Jo li tenia una particular simpatia perquè havia pensat fer un llibre de la guerra d'Espanya o millor dit dels fets més sortits de la guerra vistos per mi, basant-me amb l'estil de la seva obra "Moments estel·lars de la Humanitat."

Demà en parlaré amb l'el·lenc escriptor.

Dimenge, dia 1er de març del 1942.

El matí hem anat al Parc (viu) a acabar de podar. Per la tarda hem fet una passejada l'oli i jo, parlant sempre de coses interessants. Finalment hem anat a prendre l'aperitiu on hem retrobat dues parelles veïniques.

Elle i jo sempre que estem en condicions per parlar de les nostres coses, tostem qualsevol atenció per passar l'estona agra·dablement. Ho hem notat sobretot amb les dues parelles abans esmentades, les quals moltes vegades s'adonaven mentre que nosaltres ens mancava temps per les nostres

convenses.

Quant, per altra banda, les condicions es presenten a qualsevol més que a parlar de coses més o menys subtils, llavors també ho aprofitem fins els límits imperats, malgrat que ambdós tenim ganes i al mateix temps no volem, de sobrepassar els subits límits.

Dilluns, dia 2 de març.

He rebut una molt extensa lletra de casa meua on m'hi escriuen tot. Al mateix temps m'hi inclouen una tarja del meu pare tramesa desde la presó de València i una foto de la Conxita d'abans d'ésser operada de l'apendicitis.

La tarja del meu pare té un passatge que denota una vegada més la fermesa d'esperit que constantment l'omura, del qual me'n faig molt content. Dir que cal ésser fort i esperar, "soprir en silenci perquè els nostres enemics no se'n riguin, aquells que l'han portat en el seu captiveri com un criminal i amb tota la seva innocència."

Veritablerment és d'admirar aquest temps
de sens anys i aquesta gosadia d'escrivre això
des d'un penyal.

De casa em conten moltes coses més
entre les quals n'hi ha una digna de comen-
tari:

La meua mare em diu que va rebre
la foto meua i la de l'Elí que l'acompa-
nyava, enviant-les ambdues a tota la
família. Em diu que totben hi feu el seu
comentari sobre moltes coses i ella recorda
que tant de bo que fos veritat.

Això fa referència a que podria ésser
i ella veuria amb alegria que l'Elí i jo ens
caséssim.

Fins i tot ja de Barcelona arribem co-
mentaris d'aquesta categoria que ací n'hi ha
tant i tant, car per ací n'hi han molts i
molts que comenten les nostres relacions en
aquest sentit.

La meua mare veuria amb gust que
em casés i amb l'Elí més, potser per la gran
omissió que n'ha marxat del meu exili.
Però com que és una cosa que em concierneix

a mi de decidir-me i davant la insistència dels comentaris, he pensat repetidament en alguna possible unió i si realment reconec que no seria del tot infel·lix amb ella, per altra banda veig que no és de lluny el meu ideal espiritual, sobretot de formació, educació, ambició artística, vocació, etc. En aquest aspecte, més que comprendrem mi ad. miua, mentre que en quant a sentiments i certitud, potser mai més, en trobaré una altra que me'ls preferi més purs.

Contintant, malgrat el pro i el contra, no em decideixo. Quan em sento més inclinat a fer-me la nova esposa és quan per gratitud passo en revista tota la sèrie d'innombrables accions que per mi ha fet i penso en la gran alegria que li donaria a ella i també als seus pares, sobretot a la seva mare; mes una presa de potència així, per tota la vida, no pot decidir-se només pel pes de la gratitud o per la correspondència d'unes quantes satisfaccions. Per això, malgrat la joia que a alguns proporcionaria, no m'hi he decidit mai a tirar endavant, per-

que no em sento completament atret per ella. Si m'hi sentís no em faria res; m'arribés a participar o sentir emocionalment la joia immensa de que en faig completament a gust la meua muller, m'hi casaria. Però com que avui no veig ni albirar poques experiències aquesta satisfacció, per això no em decideixo en altra cosa que en continuar l'amistat profunda, sinceríssima, inestricable i eterna que li hec.

Dimarts, dia 3 de març.

Preveig per uns mes una variació de la meua vida de camporol. Hem en la proposat d'anar a una camporol del meu patió, tots nosaltres. L'oncle en seria el Ramonet (segon responsable) i tots els altres hi tindrem bones situacions dins el quadre de la pageria.

els beneficis materials seran superiors que als que ara tenim; tindrem més sou i més possibilitats per poquer menjar. En canvi, perdrem la vida de relació d'un poble de 2.500 habitants per veure'ns en una masada allunyada i solitària. (El lloc més aprop és Oliguier, poble situat a dos o tres Km.) Segura-

ment que en l'ordre personal encara hi perdri
 varies coses més. Pel meu part, no hi aniria
 pas, i en temps nominal no m'hagués plagut
 gens ni li haguéssim anat; un obstant, hi
 vaig conformar i amb resignació perquè ho
 volten ells i perquè sembla que millorarem
 la nostra manutenció.

Allà acabaré de fer-me pràctic perquè
 aprendré a llaurar i viuré constantment dins
 l'ambient paganerol. Faré els possibles per no
 embarratar-me intel·lectualment més i pel con-
 trari, potser serà un bon lloc per profitar
 els meus llibres per escriure, encara que ja
 pensava per-ho més que ara, se'hi anirà a
 aquest estiu, quant em permetés la tempera-
 tura recloure'm a la meua cambra.

Com il·lusió, per ara, només hi ha la que
 inspira el desconegut i el canvi.

Dijous, dia 6 de març.

Acabo d'arribar de Sant Margal, nou
 de la campanya on anirem a treballar el
 prop-veient mes. Hi hem anat en colla a ca-
 bar de poder. Demà hi tornarem.

He aprofitat aquesta jornada per visitar un ric la propietat la qual és de les grans de per aï. (No sé exactament com). El jefe m'ha interessat més, en principi, ha estat els edificis i elements immediats per treure'n la conclusió de les futures condicions de vida. D'altres coses m'han agradat: La masada, encara que antiga, no està malament de l'exterior i el millor, el que em plan més, és la seva situació al costat d'un rierol el qual, segons em'han dit, li ha sigut suficient per banyar-se tot l'estiu, el qual em plan molt. A l'altre costat a una banda i altra del rierol li ha un petit bosc de roures i alzines amb una passerella i dos barratges d'aigua. Tot això, junt amb d'altres arbusts i plantes, forma un bell paisatge que serà bellíssim a l'estiu. A més a més, tota la companyia i el pare de la casa del propietari, (inhabitada) està volta- da d'arbres els quals s'estenen pels elements immediats on s'hi troba un petit bosc de pins.

La carretera arriba fins al mas ma- teix on hi ha una bifurcació d'on es mar- ten tres direccions: Valvós 4 k.; Tourbes 3 k. i Oliguerra

2 km. Aquest darrer, el més gran, compta, 20.000
 gaus m'han dit, més de la ciutat de Servian,
 vertafat ambdós a una distància entre si de
 5 km mésig.

Donc una foraula: Les condicions ali-
 mentàries seran terriblement millorades; les
 de treball sembla que també ho milloraran a
 mida que el temps passi; les naturals del lloc
 seran, almenys al bon temps, força agra-
 sables; i les de relació, tot i perdent la vida
 de Servian, quan la d'Aliguen que serà per
 l'estiu i el que és més important, no perdre
 la de Béziers perquè pels efectes oficials, no
 heu quedat amb l'amo, continuaré essent
 servianès, la qual cosa em permet de desplaçar-
 me lliurement a aquesta ciutat quan vulgui.

Allà en bancarà enc que força còmoda-
 ment, fare' passejades o farém, per sota els ar-
 bres i podré llegir agradablement sota els pins.
 A més a més, podré gaudir de l'espectacle
 i delícies de les tranquil·les i estelades nits d'es-
 tiu sota una atmosfera de silenci encisador.
 M'imagino i compenso un xic aquestes nits
 amb aquelles de teu gran record del Miracle.

Éinc una certa il·lusió per haver-li i veure si efectivament la vida era plena. Quasi un dia, com que ell ho ha un divertiment a part del cine, allí tindrem el goig de la plena natura, i en quant al cinema, hi podrem venir així a Servian si volem.

El que és llàstima és que l'electricitat que es fa allí mateix (pocques campanyes en tenen) no permeti el tenir un receptor de ràdio. Amb un d'aquests aparells allà ja no podríem demorar més.

Dimenge, dia 1 de març.

Avui he experença en Tol a Biziers i hi he anat a veure el companyat de l'ò- li. Quant hi hem arribat ens estava esperant junt amb en Balta i en Ferrer al cafè de la Girgola.

Després de prendre l'aperitiu hem anat tot a dinar a l'Hotel del Midi on també hi havia en Casanoves, ex-president del Parlament de Catalunya, amb el qual, en Pol i els altres dos amics volien parlar d'afers polítics de leur partit. La sobretaula ha estat llarga i després,

com que a les 4 haviem de prendre el tren
vers Montauban, els hem acompanyat fins
a l'estació.

La visita del bon amic era per nosaltres
simplement, aprofitant que havia anat a Par-
piupà. Mes com que un cop a Prizien va saber
o sabia que en Casanova hi estava, ho va
aprofitar; això va fer que no parléssim gaire.
De totes maneres, l'interessant era nou-
vements, com una mena de visita de fa-
mília que, veient-se, moltes vegades ja es ~~est~~
conformen. Ell, em va portar onze capes de
pastilles d'oli de fetge de bacallà, les quals pre-
nen l'oulet i jo per ajudar un xic més
l'organisme davant la insuficiència d'ali-
ments. Jo, vaig donar-li nou paquets de ta-
bac ros i un litre de Pernod.

El dinar sense ésser extraordinari per
força ho. Parlàrem i riguérem una mica.
L'Elisabeth el conegué per primera vegada i li
va ésser molt simpàtic. En resum, fou u-
na tarda o millor dit un dia, molt ben
passat i agradable. Passejàrem per la ciutat
que tenia l'aspecte de dimenge i retornà-

vení a casa al cap-vespre.

Dimenge, dia 15 de març.

Albir l'Elisabeth i jo fèrem una altra sortida en bici. Fem per acompanyar-la a la campanya de Sant Martí, la qual, ella, encara no coneixia.

L'excursió fou agradable i divertida; tranquil·la i adreça poètica: Visitem la masia i els elements, parlàrem, collírem violetes, fèrem algunes fotografies interressants i amb un ramell de violetes i un altre de flors silvestres, retornàrem a casa.

Al vespre, tot, en família, anàrem al cinema, on el programa fou, per així dir-ho, força bé.

Durant la setmana escolada no se'n veu signe d'augment.

Dimarts, dia 20 de març.

No gran cosa de nou a dir. Seguixo treballant normalment i fent la mateixa vida de sempre: Jornada i després ja sigui un xic de porrig, lectura o escriptura.

De tant en tant, quan s'hi presenta l'oportunitat,
 l'Elizabeth i jo tenim bones estones de deler-
 cis material i espiritual; dolces, tendres,
 enífadors. Ultra això, ben sovint, encetem
 converses interessants amenitzades amb
 somriures, espectacles, bromes, facècies, etc.
 les quals ens fan passar estones molt
 agradables. De vegades, la meua mare hi és
 present i somriu felix. Què felix seria
 hi ens casíssim! No obstant, ni ella ni
 ningú, mai han dirigit vers nosaltres ni la
 meua lleu influència veriosa de possible
 imposició, mai. Ho veurien amb gust tot,
 (algun que no són de casa amb enveja)
 però ha d'ésser una cosa, en tot cas, exclusi-
 vament meua, sense influència de vosaltres
 ni de ningú. En això cal rendir-los-hi a tot
 un homenatge molt merescut, car en els plans
 futurs que a vegades fem, mai hem deixat
 escapar ni com intenció ni com possi-
 bilitat, aqueixa possible unió; sempre penten
 de quan jo moraré, etc., etc., però mai de
 que quan... ni... etc., etc.

¶ Així va passant la meua vida ac-

total esperant que a la fi, un dia, arribi
 aquella generosa que encara presideix el de-
 desenvolupament de la meua existència
 física d'aquests temps.

Segueixo el curs de la conflagració
 amb l'interès que mereix els seus tres fa-
 ctes i curs generals. De la seva fi en depen
 el meu enfermament per sempre i la
 meua solució. Crec més en el segon que
 en el primer. La nostra hora haurà a
 sonar. Joan? Ho veig, malauradament
 encara, força lluny, mes tinc confiança
 en ella. El nostre campús d'espera és llarg
 i dolorós. Hem estat les primeres víctimes d'a-
 quest gegantí procés polític. Hem pagat ja
 un primer tribut a la causa; el pagarem
 encara. Poter n'hauriem de pagar un altre;
 si cal, si i ho mereix el benefici que pugui
 aportar el pagarem, el pagarem. Auen, però,
 el nostre lloc és l'espera i l'expectativa per
 copsar el moment oportú.

Dilluns, dia 23 de març.

El procés de la meua existència per l'Elisabete

ha sofert un cop fort, una desil·lusió dolorosa per mi, un enfonsament sentimental, l'enfonsament d'un ídol que jo creia sincer, oh! els ídols femeníus!

No té cap importància, no m'hauria d'interessar perquè en principi, reconee que no tinc ni tinc cap dret sobre d'ella per exigir una sinceritat de sentiments absoluta. Aquesta sinceritat de sentiment l'exigeixo jo, o més ben dit l'exigiria, de la meua possible futura esposa a causa de voler-li jo la meua totalment, íntegrament, és per mi una reciprocitat indispensable. D'ella, però, no puc exigir-li prou, oficialment, entre altres, no li ha cap ^{lligament} d'aquesta naturalesa que em lligui.

Constatem, tinc cert motiu d'ocurrir aquesta trista decepció, perquè si bé el nostre afecte continua essent el de grans amics, (Prometem, no temer mai més aquesta existència extraordinària d'una manera solenne, i, ambdós, seguirem amb goig i satisfacció el seu courseu) precisament és, amb el singular procés de la nostra sincer-

mínima assistat, ens hauríem feries i en-
 també recupe vivens en les nostres manifesta-
 cions i acts de tota natura. Jo n'he estat seu-
 que; no tinc cap recordament de que hagi
 marxat a la meua persona, i, suposant que
 així fo - ella reconegué elir que he estat més
 sincer i noble que ella - l'he autoritzada re-
 petidament per facilitar-li la comprensió
 de la meua personalitat, a preguntar-me
 tot, tot el que volgués. Adhuc li he facilitat
 lectures (les lletres de la Corne, per exemple) perquè
 pogués copsar millor els meus sentiments.

Ultra això, veient que alguns mani-
 festacions públiques de la nostra assistat, (pos-
 sa des, sortides, etc.) podien fer-li mal en vis-
 ta el seu futur de dona soltera, repetidament
 també, li he fet comprendre que sacrificaria
 tots els plaers i satisfaccions que la nostra
 assistat em proporciona per no portar-li
 perjudici a ella, tant més, quan a l'ensenyar
 li he manifestat clarament quins són els
 meus projectes i intencions en quant al
 matrimoni i en relació a ella, de qual-
 vester exposat més d'un cop en les freqüents

d'aquests Meritons.

Sabent tots aquests coses de mi, ella no ha volgut mai reconeixer a la meua existència. La ^{volgut} conrear-la igual en públic que en privat. De tots maneres, jo, sempre pensant en ella i vetenint-me, he format rociut les seves passions o manifestacions que a vegades podien semblar-me exagerades per una dona (així en un moment en família) i m'he comportat sempre com estic davant de la societat perquè mai, per la meua culpa, ningú pogués atacar en públic la seva moralitat ni honra.

Mes l'heu ací que la promesa de sinceritat m'íntima que ems feren, ella no l'ha complida de lluny com jo ho he fet.

Quan vaig arribar jo ací, poc després de residir en aquesta poblé, quan comença-rem a conrear la nostra existència personalment després d'haver-lo fet per lletres durant quasi un any, ella em parlà dels seus sentiments vers els homes, i en diverses ~~represes~~ represes, em signé que havia parlat més o menys amb diversos joves, que havia tingut en

amor del adolescent, l'objecte del qual m'ha fet conèixer i dit sigui en jurnant és el millor de tots els joves que han despertat els meus sentiments; però que en resum no coneixia res de mi, perquè el nostre amor fou unilateral (ell segurament que encara ho ignora avui) i les altres freqüentacions foren en casualitat. En resum: Llavors, i només una sola vegada en una excursió a ^{Esproncedilhan} ~~Shutlan~~, un llavis ~~quos-~~ ^{uilius} havien arribat als seus sense deixar altre rastre que un regust desagradable.

A partir d'aquesta època, com que jo vivia aï, vaig seguir fàcilment la seva evolució i no hi haigüé altra cosa que el desenvolupament de la nostra existència.

L'any passat, però, ella marxà vers Carpentras i jo vers Montauban. Després ella vindé a fer les vacances i jo no. Duji, durant els sis mesos que restarem separats a ella li sobrepassaren coses i a mi tènies. Les meves les vaig explicar sincerament i en tot cas amb certa reticència per no ferir la seva susceptibilitat femenina davant les seves manifestacions. Les seves tènies les explicà, però

un ric amb comptes-gats. De tots maneres, vaig volguer tenir en el fons moral dels seus acts, i com que creia en ella, vaig trobar la cosa força normal. Mes, malgrat haver-me assegurat que era tot, dir resultà, no queda potser per una vergonya de la seva in-sinceritat o per un venjament davant el meu maneig de procedir, que no era tot, que li havia guelcor més que l'explicat i a la fi ho confessà.

Es a dir que en principi m'havia contat i mantingut que a l'arpenyas tenia un flint, que es deixà besar repetidament i que la consciència moral fou dolenta, reduint-se el procés a dues fases. Després em digué que ací, durant les vacances, m'havia tingut un altre, que accidentalment la besà un cop i que no deixà cap vestigiu sentimental. Segons les seves explicacions i perquè - repetit - creia en ella (no tenia per què enganyar-me) vaig acceptar com a bones les confessions i l'alta consciència i fins a tot, m'estava content perquè alguns contacts li haurien facilitat el concebre l'ho-

1908.

me. Però ara resulta que li ha un tercer cas i precisament és el més greu perquè encara que els contactes amb l'individu no hagin estat intenses - dir que no han estat tant bons com a Coopertus - ha estat amb tres o quatre vegades, com a mínim que això el ha produït. És a dir, que així no li ha justificació sentimental ni esforç de conèixer les coses d'un altre home per tendir a congruències - en aquest cas amb una màxim dues vegades ja no li ha fraus; així no li veig més que materialisme pur poder veïc inútil. I dir, aquesta insinceritat que m'he notat quan repetidament havia dit que no li havia hagut res més, m'ha ferit profundament, ha demeressent als meus ulls visiblement per dues raons: per la mentida i pel fet. Per la mentida perquè era un enganyat innocentament sense que li haguessin notat ni en situació en molt mala posició, per inser l'individu en qüestió del poble, si un dia, l'altre, vankant-se del seu fet, directament o no, m'arribava a l'aïda; per la mentida perquè per fer-ho ara, si no hagués tingut por a la meua censura per la seva mala acció, ho podia haver fet de seguida; llavors, explícit

arrogadament, conferat, amb precediment o no (veo-
me de non la meua no autoritat) era acceptable
i pel damunt de tot honorava la seua noblesa.

Pel fet, perquè, moralment, esperitualmente, trobo
molt bé que una dona cerqui a conèixer el
més possible l'home (moralties ho feu amb elles)
i dins d'aquesta moral d'arribar a la qual ella
és sen i per la qual jo he fet tant sacrificis, trac-
ti de tenir en una consciència pels besos, de
la indiferència esperitual, atracció o repulsió que
un home pugui inspirar-li. Però per això no
calen varies vegades com ella ha dit - suposant
que no siguin més - per donar-se'n compte. Pel
fet, perquè noto que aquests flirts evolucionen en
ella massa ràpidament, massa materialment.

Pel fet, perquè la creia d'un esperit més exigent,
perquè la veia pel seu temperament i la meua
influència, diferent de tota aquesta colla de noies
que perací pol·lulen a vessar de materialisme
en, semi-prostituit; i constato dolorosament la
meua equivocació, i, el més dolorós encara: can
l'ídol de sinceritat que havia venut en ella.
Ara ja no la puc creure sincera; ara ja dubto
de tot el que m'ha dit del, altre, d'aquest mateix,

de possibles seus errors ignorats totalment. Per un detall s'enfonsa la Deusa perquè amb ell deixa veure que tota la resta pot ésser falsa. Puc creure. hi era segurament? Puc acceptar com a bons els seus arguments i satis per justificar el parat i el futur? Quin era, un dia no tinguérem temps per exaltar-me gaires més de coses i a més a més no sé ni amb afirmacions odes ~~ni~~ podré erribar de nou a creure ~~amb~~ ^{en} ella.

Segurament ella es creu que això en ha produït un enmig paratger i que així haurà parat. Ja voldria que el disquert que en ha donat l'opinió s'ent paratger; però això no és un enmig per qui, això és una desil·lusió, una decepció que malhauradament deixarà més solc en mi que un lleuger enmig; més solc perquè l'estima és profunda, la fe era gairebé absoluta i el xoc ha estat massa brutal perquè les seves consciències s'espantin ràpidament.

Ahí, moments després d'haver-me parlat em digné que tremolava. Potser sí que era veritat perquè aquest matí, quan començava a escriure això, tenia el pols alterat i la nit passada no he dormit pas tots les hores. És que tot el meu ésser

En sentint el cop i se'n ressent...

Dimarts, dia 24 de març.

Ahí vaig anar a Pèrrier aprofitant que feia mal dia i no vaig treballar. Vaig comprar-me uns quants objectes, d'ús particular que em convenien entre els quals uns magnífics guants de pell (cosa força rara ja), vaig donar un tomb per la ciutat i vaig retornar a mitja tarda quasi, perquè amb nou el nou horari (dues hores avançades al sol) fa que per nosaltres, que som sempre a la "vella", sigui massa d'hora el capvespre artificial de les ciutats.

Fora d'això no gran cosa de nou. La guerra segueix el seu curs sense grans coses decisives. A l'Àsia i Oceania contínuament portant la iniciativa els japonesos malgrat haver conquistat tot l'imperi colonial holandès i una bona part de Birmaníia. Ara viuen l'Australia la qual defensava aquell brau general americà que fins fa poc ha defensat les Filipines: MacArthur.

A Europa és el front oriental l'únic

existent) que domina tota l'atenció. En ell es veu
 vieta fa quatre mesos poc més o menys, que
 porten una iniciativa ofensiva fantàstica,
 donant lloc a combats d'indescritible violència
 en tot el llarg de l'immens front. Els demanats
 tracten d'escubar-se com poden (no gaire bé) de
 la situació creada pels furiosos atacs, dient
 que quan la primavera vingui començarà
 la seva tan anunciada gran ofensiva. No
 si ni serà tan gran i contundent com ells
 afirmen; però el que sí cal esperar-se és que
 aquesta primavera portarà grans esdeveniments,
 potser tan decisius que després d'ells hem comen-
 çarà a abinar el possible futur guanyador
 d'aquesta gegantina conflagració, encara que,
 per guerra econòmica, el conflicte duri un
 temps il·limitat.

Dijous, dia 26 de març.

He rebut dues lletres de l'Odette de Bretville.
 Són en resposta a una de meua tornada últi-
 mament on li feia saber la manca de noves
 news.

Un respon dient-me que per tres negades

havia escrit a la nova adreça de Montauban sense obtenir mai resposta. S'alegra que em recordi d'ella i m'invita a continuar escrivint, em fa una breu exposició de la seva vida actual, que és la matèria de quan la veig conèixer, i espera, espera també que vinguin dies millors.

El que és curiós de remarcar en la seva forma d'expressió, és que, des de que retornarem a lligar relació per mitjà de targetes interzones, mai se'n ha parlat de la nostra possible relació personal, o millor dit, represa de les nostres relacions d'abans; sempre s'ha expressat en mots tendres i afectuosos com si volgués conservar la nova existència d'ara, vista a les poques possibilitats d'heuer gran cosa més.

A ella i a d'altres he intimidat ja més d'una vegada llurs actituds o pensaments per la rigidesa de les meves i dels seus. És, doncs, meua, aquesta influència que la intimida o bé renuncia definitivament a mi? No sabria respondre'm. En tot cas, jo, seguint les meves velles normes de lleialtat envers ella, tanque en la nova correspondència de

interzona, li he fet albirar la possibilitat de reprendre'm un dia les nostres relacions com abans i mi molt menys en sentit més definit. Em plan continuar la meua línia i la meua amistat envers ella; i ho mereix i a més a més en mirada.

Dimenge, dia 29 de març.

Aquest matí s'ha arrojat definitivament l'incident amb l'Éli. Durant tota la setmana jo m'havia comportat rigid amb ella malgrat la seva por en adreçar-se a mi i la dolzor d'expressió que empra per parlar-me. La meua tristesa i rigidesa arriba a tal punt a traslluir a la meua mare que ho notà i la pobre se'n feu tant que en plorava en silenci i fins i tot, si dura més, ni ho quies estat malalta.

Elle, l'Elisbete, no volia que l'afers traspassés a altres i per això dissimulava tant com podia, si bé després, en silenci, donava llum fos a la seua tristesa. Varias vegades s'havia preparat de parlar-me, però mai m'havia tingut el coratge suficient perquè

es sentia culpable i davant la nova severa
 actitud havia arribat a pensar que en ha-
 via perdut per sempre a la fi; però, veient
 que la seva pròpia mare (la qual en creia
 culpable a mi) sofria tant com nosaltres
 per no dir més, li havia dit que l'endemà
 ven parlaria (això passava el dissabte o diu-
 nit). Mes, jo, que també veia el refinament
 de la bona dona, en vaig prometre dir
 mateix de consolar-la i a tal efecte vaig
 cercar l'oportunitat de parlar-li a soles, però
 no vaig poder. No ha estat fins aquest
 matí que he trobat l'oportunitat. La pobre, tot
 regrit s'ha posat a plorar parlant de tots
 les consideracions que jo ja he manifestat
 d'altres vegades. Tant descontrolada l'he vista
 que sense esperar més, m'he decidit a
 parlar a l'oli i aquest efecte l'he anat
 a trobar a dir la seva cambra.

Allí hem parlat una bona estona
 posant al clar el malentès que ella
 s'havia format sobre la nova rígida
 actitud. En principi, la nova inesperada
 entrada a la seva cambra quan en

cava estava al líit, l'ha sorpresa aquí enormement; després, quan obdugeu xic les causes del meu comportament, amb els ulls brillants de llàgrimes i emocionada fins al límit, em va demanar "pendon! pordon!"

Jo no he tingut la força suficient per contestar-li la mateixa demanda de perdó que atorgava; e-li he contestat amb un bes que ella ha rebut amb aqueixa tista dolça i felicitat que produeix la joia inexplicable de veure una amistat estimada que veuix. Ha estat un bes llarg, inablidible, de recordança ferrenja. Després, he marxat a treballar un xic a La Matte, on m'hi esperava l'ocle.

A aquesta tarda, després de dinar, hem anat a passejar una estona on hem acabat de jugar en clar tot. Jo, per fer-li més bé comprendre que no soc un enmig, ni un amor propi insà el motiu del meu comportament, he pres el diari amb la intenció de llegir-li el resum del dilluny passat. Així ho he fet, donant-se compte llavors, més amplemment, de tot el mal

1317

que m'havia fet i del que, al mateix temps
l'havia fet a ella mateixa; del que havia
deprenent al meu ull i del seu profund
empreniment.

En fi, amb recança o no hem ha-
gut d'acceptar el fet consumat i tornar
cap a casa a l'hora de berenar. La seva ma-
re ens esperava satisfeta i contenta perquè
ens veia de nou a semblats contents. Pel
matí, ja, l'oli, havia desfet l'errada en
posició de que jo era l'exclutiu culpable.

A casa m'havia un company meu
que havia vingut a excusar-se d'haver
dimentat a una cita. Seguidament hem
encetat una conversa molt agraïble
que ha durat fins a l'hora de sopar.

Havent sopat hem anat al cinema
on hi havia seri un bon programa.

Dilluny, dia 30 de març.

Aquell company que vingué aliviar
a casa i amb el qual vaig portar una
agraïble conversa, és un home català sus-
merat Ramon Carreres Flores. Té un caràcter

ter molt divertit, treballa amb mi des de fa ja ja un cert temps; (4 o 5 setmanes) és baixet, dinàmic i educat (estudiant de comerç) i té trenta-dos anys.

Pel seu caràcter i per la seva formació (a la cella no hi ha res de bo) m'interessà i simpatitzà amb ell. Hem contingut ja diverses interessants converses i tots hem estat agraïdos. Ell és un furios comunista i ho ha conferjat amb la il·lusió de veure, potser, per per part meua una confessió semblant; però s'ha equivocat, perquè com d'altres curions, no ha sabut res. Això l'ha intrigat de tal manera, tant més veient alguns trets de la meua personalitat que li plauen molt, que auri, voler exactament qui sóc jo en el sentit polític, el preocupa intensament i m'ha promès que si no l'hi dic, ell ho sabrà de la forma que sigui.

Jo li he respost que actualment no tinc una necessitat moral de dir-li qui sóc jo, que si un dia tinc que no m'importarà el dir-li tot Però abans m'ho haig de dir a mi mateix primer,

és a dir, un haig d'autoculpar-me de les der-
res evolucions noves en aquest aspecte de
quels són molt importants. Varias vegades he
estat a punt d'escriure puelcom sobre això,
(la darrera vegada el prop-passat dilluns)
però per una raó o altra, sempre he
deixat de fer-ho; era que intimsament, mo-
ralment, no en sentia completa necessitat.
Quan la senti totalment, ho escriuré
i llavors, potser en trobaré en disposició
de fer desaparèixer aquesta fama d'e-
nigmàtic que pesa sobre mi.

Dimarts, dia 31 de març.

Aquell bon amic que s'anomena
Jana, m'ha escrit avui des de Barcelona.

Joia prop d'un any que havia mar-
xat d'aquí i encara no m'havia sabut res.
Havia estat certigat i ara es veu que ja
està alliberat. M'estic molt content.

Dimecres, dia 1er d'abril del 1942.

Ací a França el 1er d'abril representa
a Espanya el dia del Fumencuts, o sigui el

25 de desembre. Amb tal motiu, l'Elisabete,
 m'ha fet caure impensadament en el pa-
 rany enganyant-me. Llavors jo li he
 mostrat la venença i li he dit que és pre-
 parat perquè li cauria. I efectivament, he
 estat un parany seriós i incante a la ve-
 gada amb la col·laboració d'un noi que
 treballa amb moraltes. A aquest moment
 l'he fet venir a casa perquè digués a ella
 que a casa d'ell havia arribat un com-
 pany de venença, d'aquest any i que li
 agradaria solucar-la. Dacord d'això, ella
 m'ha caigut i ha reportat al noi que li
 surria més tard. En efecte, ha decidit
 anar-li i admet m'ha preguntat a mi
 repetidament perquè li surria amb ella,
 però jo que a penes podia aquantar-me
 el riure, he respost, dient-li que l'apu-
 raria a la Plaza. A la fi, reconyent-
 sa d'una altra amiga s'ha decidit a
 anar-li. Fora estava furiós, retornava
 enfurismada com una mala cosa per-
 què tot i havent-la previnut havia
 caigut en la trampa quan ella ja no

corpitava ves perquè per confondre-la,
 abans havia fet simulacre d'enganyar-
 la al qual ella no havia caigut.
 En resum hem vigut una estona.

Dittmaroia, 5 d'abril del 1942.

Ja estem a Saint Martial des del dia
 3 del corrent. Hem tingut i tenim encara
 un treball terrible. Hi ha tantes coses i cosets
 a transportar en una cara de pagès! De
 totes maneres ja comença a veure-s'hi un
 xic d'ordre.

La instal·lació adaptada a les noves con-
 dicions de les habitacions, s'ha fet el millor pos-
 sible; però en general, no està tan bé com
 a Servian. Aquí tot és vell i més petit en pro-
 porció. A més a més, les condicions de vida de
 relació interior, discreció, ociós, etc., en vistes
 a... que allà era molt bones, ací verten
 nul·les; en canvi, el material a l'exterior és
 immensament millor que a Servian perquè
 quan fagi bo hi ha magnífics alutorns per
 fer passejades, etc., etc...

D'una cosa estic més content que

no pas allà: de la llum natural; el sol entra
entra fàcilment i la llum no se'n va fins
que ell es gran.

Bu fi, com deia el dia que vaig venir.
hi per primera vegada, sembla que les ne-
cessitats gastrointestivals (seri compteu molt)
són millorades, ampleument. (Motiu prin-
cipal del nostre trasllat davant de l'enorme
fame que requia per tot). En quant a les altres,
són poc més o menys com exposava en el
meua comentat dia.

Dilluns, dia 6 d'abril.

Abaus de marxar d'allà l'oli: i jo férem
un bon comiat per si decidís que la cosa no
anava tan bé. Per primera vegada vaig anar
jo una estona a la seva cambra durant la
nit, en la qual amb molta por i tenint en
compte de no fer soroll, vaig restar-hi uns
vint minuts al llit junt amb ella, l'una
amb l'altra i l'altre en pijama, ~~(ja)~~ a dir,
en bones condicions de vertut. Allí tinguérem
una estona deliciosa acompanyada d'un
formidable expereu. Després, per por, vaig

retornar a la meua cambra davant els pees d'ella i les precaucions meues. Al dia següent arribà sentíem haver marxat tan fust perquè teníem la nostra sensibilitat quasi bé més excitada que abans.

De totes maneres, aquest mateix dia, o sigui el divendres, quan ja tot hom era caní de Sant Martial i nosaltres dos havíem de marxar en bici, aprofitàvem de nou l'oportunitat i en bones condicions de solitud però en dolentes de comoditat, hi tornàvem.

Després aquesta vegada, però, fou la més agraçada i la més penetrada (quasi coïta complet). Tinguévem dos espermes més (ella dos o tres) fent-li per un contacte força prolongat, les seves foveles vaginales exteriors o millor dit els llavis grans, fins a produir-li una petita hemorràgia inclús. Ella se'n alegrà ben xic perquè era la primera vegada i di- que' que podia dir que havia perdut mitja virginitat. Fortuïnament, esperant que fos així, quedaria encara l'altre mitja quan, si jo hegués volgut, el dia abans o millor la nit, a la seva cambra, hauria desaparegut totalment;

però com d'altres tantes vegades que hagués pogut fer-ho, no ho he fet. Cindré algun dia de veure de no haver-me aprofitat d'aquestes múltiples ocasions? No ho sé. A vegades arribo a creure que no val la pena de fer aquest sacrifici. Quan veig que l'he fet a d'altres dones, he vist després que no se'l mereixien. Experimentaré un dia la mateixa sensació? No ho sé tampoc. Potser d'aquí uns dies podré parlar amb més fonament perquè em farà una confessió total de totes les seves relacions masculines i llurs consciències. Ho sé ja quasi tot però a la millor hi ha encara algun detall interessant.

Dimarts, dia 7 d'abril

Fa ja dos dies que treballa a la colla del mance d'aquesta companya. La tasca no és gaire grata; (de les que em plauen a temps de les de la vinya) fem rot per plantar-li nous ceps ~~(tants)~~. El treball és rube perquè fa deu o dotze anys que no s'havia fet; de totes maneres hom no pensa tant com a la colla de Sarrià.

Juan li haigi un cavall sense llavadors

jo el prendré per aprendre a lluitar i farà després aquesta feina.

Encara no he tingut temps d'enyorar-me perquè et de coses per fer no en calen cap. Tot avui hem acabat de passar-les en ordre i ara ja hi ha una bona atmosfera dins de casa, trobant fàcilment allò que cerques, el qual era força difícil aquests darrers dies de gran turbulència.

Dimecres, dia 8 d'abril

He anat a Servian a cobrar la darrera retenció treballada allà i de pas a fer algunes coses més. He vist també a en Ramon Caseras el qual s'ha fet molt content; el pobre està atravessant una crisi espiritual i se sent sol i trist perquè cap dels companys que té allà tenen aqueix complement de comprensió i comprensió que li manca. Estic segur que el nostre moment de parla li haurà fet bé malgrat que no sóc el complement temperamental que necessita. A mi també m'ha agradat l'ortona.

En Pol m'ha enviat uns pantalons

blau. mari golf junt amb un paquet de bambous.
Aquests pantalons me'ls va prometre durant la
seua visita a Priziers. N'estic molt content per-
què ara no n'hi ha de cap mena als ma-
gatzems de vertets ni salties.

Dimecres, dia 10 d'abril.

La vida ja organitzada se' continua
desenvolupant-se normalment: La jornada
més planera que a Servian i aprop de casa;
després a treballar el l'hort fins a l'hora de no-
par. Per ara aquesta ~~seua~~ jornada no és pas
molt agradable però cal fer-la perquè l'hort
n'ha de semblar; per nosaltres inclús, ho farei
a gust, mes em sembla que si després hem
de mantenir homes (aí és costum de fer això
als romanetsats) la cosa caldrà de fer-se impor-
table no en revà tant. En fi, esperarem a
veure com es resol això.

Dilluns, dia 13 d'abril.

El primer diumenge pràcticament pas-
sat ja a la nova residència fou el d'abril.
El passarem passant amb l'oli i parlant,

galant molt sobre un subjecte interessant
del qual se deu fer compte oportunament.

Després anàvem a Servian a cercar
una carissa de ferr. cubà en fil pur, que
m'ha fet fer per haver-me donat la tela en
Cerveres. Amb aquesta peça i uns pantalons
blancs que m'entau arranjant per mi, tin-
dré un trajo blanc d'estiu.

Per resumir, ara, de roba tant interior
com exterior, no estic anclament, força
be' inclús donades les circumstàncies tan
dolentes, car darrerament la tia Angelina
m'ha comprat dues camisetes molt bones i
m'ha fet fer a mida, en tela molt bona, dues
camises de mudar i dos calçotets.

Dimarts, dia 14 d'abril.

Parlem un xic dels fet de guerra més
sortits dels ocorreguts darrerament:

Al Pacífic els japonesos continuen con-
solidant i conquistant noves possessions. Dels dos
centres de resistència americana a Filipines,
una ha hagut de capitular amb tots els ho-
nos, davant l'airafavora superioritat enemiga.

ga; han lluitat, però, fins a l'ergotament total. Pràcticament vençut resta Corregidor en peu. En ambdós blocs els americans i els filipins s'han portat extraordinàriament bé. Per contra els anglesos continuen reculant a Birmaníia.

A la Índia hi ha hagut aquests últims dies molt brègit. Es tractava que un emissari de Londres, en Cripps, era portador de certes proposicions de llibertat per aquesta inmensa colònia de l'imperi britànic, avui en dia molt agitada per adquirir les seves reivindicacions nacionals, precisament en el moment que als anglesos no els hi interessa. De totes maneres, com que l'afers és greu i la participació de la Índia a la guerra molt important, els anglesos, tan justos com sempre, es mostren disposats a certes concessions. Ara que veí no hem pogut posar en clar el que oferien els uns ni el que exigien els altres; només hem sabut que en Cripps ha fracassat, potser sense fracassar del tot, perquè un dels líders indús més importants, ha proclamat després del fracàs de les negociacions que l'Índia no esperaria que vinguessin els japonesos sinó que els combatrien.

1329

decididament. Ara que veure que l'Índia és una olla de colfs amb les seves divisions de castes, religions, races, estats, prínceps, etc., no es pot dir el que en venen de sortirà. Si no ara al menys després d'aquesta guerra la Índia podria, ben unida, adquirir la seva total independència. Al meu parer hi té perfecte dret perquè crec que la reclama una injustícia del grandios país i en tot cas, només en honor al seu passat antic i cèlebre, no mereix la dominació ni el tracte d'una vulgar colònia.

Als altres fronts dels diversos continents no hi ha encara res de sensacional. Només l'Est continua dominant tota l'atenció. En ell els nous existeixen en llurs operacions ofensives, si bé no tan intenses com durant els quatre mesos i encara que una ~~libertat~~ iniciativa bíblica. El setgel ha començat i tot hom es prepara pel gran cop futur.

Mentre esperem aquest nou foc esperem també quelcom a França que s'està gestant i que veiat en venen els resultats. De moment en Laval, ja torna a ésser al

ministèri si bé no sabem encara en quines condicions.

Dimecres, dia 15 d'abril.

Del procés obert a París per jutjar els responsables de la derrota de França -segons es que era manera en aquest país: Daladier, Blum, Fanelin, Fey la Chambre i Jacomet, s'ha suspès. Aquests cinc acusats i un altre jutjat en rebeldia, ^{est} són els responsables de la derrota; però es veu que les acusacions les esquivaven tan hàbilment que s'ha hagut de suspendre el procés per tal de no quedar per més informació. Quanta força!

Els dos primers detinguts són dos ex-presidents de Consell de ministres, el tercer el general en cap de les forces armades franceses, l'altre fou ministre de l'aire i el cinquè fou secretari general del Ministeri de la guerra; el rebel fou també ministre de l'aire.

Si veritablement volem cercar els culpables ja en trobaran ja; però seran molts més que els acusats i més d'un dels que van començar a manden orgullosament.

pesar f
forocón

Continuació
d la

llibret, 11° 9 d'abril 1942.

pàgina 11°

del Qui
tius de
bon pro
de susp

1139.

racional i no adme interracional. Diu que és una guerra greu i extraordinària, anormal i cruel; però reconeixen que anaven per un camí no gens elegant per ells i molt perillós. Diu encara que els senyors, els advocats i els testimonis eren imprudents en llurs manifestacions i que emeritaven, desorientaven i desencertaven el país. Els testimonis també? Els hi començaven a sortir els trets per la culata i per parar el foc han suspès per llei una procedura en curs, cosa completament paradoxal.

I ara anatem tres novetats bil·liques, una japonesa, una altra americana i la tercera australiana:

millor dit no vull sentir
ent és inútil aquest

11° 9 d'abril 1942.

fonta una declaració
francès, sobre els mo-
del procés de Riou.
diu que l'han hagut
- de reaccions no sols

racional i no adme interracional. Diu que és una guerra greu i extraordinària, anormal i cruel; però reconeixen que anaven per un camí no gens elegant per ells i molt perillós. Diu encara que els senyors, els advocats i els testimonis eren imprudents en llurs manifestacions i que emeritaven, desorientaven i desencertaven el país. Els testimonis també? Els hi començaven a sortir els trets per la culata i per parar el foc han suspès per llei una procedura en curs, cosa completament paradoxal.

I ara anatem tres novetats bil·liques, una japonesa, una altra americana i la tercera australiana:

No sé, però, o millor dit no vull res-
 pensar fins a quin punt és inútil aquest
 procés de Riou.

Dijous, dia 16 d'abril 1942.

Amb el diari porta una declaració
 del Ministre de Justícia francès, sobre els moti-
 us de la suspensió del procés de Riou.
 Un pocs paraules diu que l'han hagut
 de suspendre per por de reaccions no sols
 nacionals sino també internacionals. Diu
 que és una guerra greu i extraordinària,
 anormal inclús; però reconeixen que anaven
 per un camí no gens elegant per ells i molt
 perillós. Diu encara que els senyors, els advocats i
 els testimonis eren imprudents en llurs manifes-
 tacions i que anaven, desorientaven i descon-
 certaven el país. Els testimonis també? Els hi co-
 mençaven a sortir els trets per la culata i per
 parar el foc han suspès per llei una procedu-
 ra en curs, cosa completament paradoxal.

I ara anem tres novetats bíbliques,
 una japonesa, una altra americana i la
 tercera australiana: